

RP 1/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och med förslag till lagar om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder samt av vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner och inför det tilläggsprotokoll till konventionen om överförande av dömda personer som Europarådet har antagit. Det föreslås att tilläggsprotokollet skall sättas i kraft genom en s.k. blankettlag.

Tilläggsprotokollet kompletterar konventionen om överförande av dömda personer, som Finland tillträdde 1987. Avsikten med tilläggsprotokollet är att i två situationer tillåta att verkställigheten av frihetsstraff överförs från en främmande stat till den dömdes hemstat utan att den dömd samtycker därtill. En överföring är möjlig för det första om den dömd genom att fly till sin hemstat drar sig undan verkställigheten helt eller delvis. För det andra skall ett överförande utan den dömdes samtycke bli möjligt om den påföljd som utfärdats eller ett administrativt beslut som har samband med detta innehåller en bestämmelse om utvisning eller en annan åtgärd som innebär att den dömd sedan han eller hon har frigetts från fängelse inte får stanna kvar inom den stat som fastställt påföljden.

I propositionen föreslås att den finska lagstiftningen ändras så att sakinhållet kommer att motsvara bestämmelserna i tilläggsprotokollet. De föreslagna lagarna avser att anpassa den finska lagstiftningen till motsvarande bestämmelser i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Frankrike om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, vilka också avser att möjliggöra att verkställighet av frihetsstraff överförs till den dömdes hemstat utan att han eller hon

samtycker därtill, om den dömd har flytt från sin hemstat för att försöka undvika att straffet verkställs.

Lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder möjliggör för närvarande att verkställigheten av ett frihetsstraff överförs från en främmande stat till Finland och från Finland till en främmande stat. Ett villkor är att den dömd samtycker till överförandet.

Det föreslås att lagen ändras så att samtycke av den dömd inte skall vara ett villkor i sådana situationer där den dömd genom att fly till sin hemstat eller på annat sätt där försöker undvika att straffet verkställs och inte heller i sådana situationer där påföljden innebär ett laga kraft vunnet utvisnings- eller avvisningsbeslut för den dömd. Det föreslås också att lagen skall uppta bestämmelser om att en dömd som försöker undvika straff skall kunna tas i förvar eller meddelas reseförbud i syfte att säkra verkställigheten. Ytterligare föreslås vissa bestämmelser som är viktiga med hänsyn till rättsskyddet. Tillämpningsområdet för de föreslagna bestämmelserna kommer inte att avgränsas till att gälla endast överförande mellan Finland och stater som har tillträtt tilläggsprotokollet eller Schengenkonventionen, utan meningens är att också möjliggöra samarbete mellan Finland och sådana stater som Finland inte har ingått någon överenskommelse med.

I propositionen föreslås också nya bestämmelser i lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål enligt vilka den som i ett annat nordiskt land har dömts till frihetsstraff och flyr till Finland

eller på annat sätt i Finland drar sig undan verkställigheten av frihetsstraff skall kunna tas i förvar eller meddelas reseförbud på begäran av den stat som utfärdat straffet.

Vidare föreslås det att lagen om utlämning för brott skall ändras så att det blir möjligt att meddela reseförbud för den som begärts utlämnad i stället för att han eller hon tas i förvar. Motsvarande bestämmelse föreslås också i lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan. Avsikten är att i fråga om tvångsmedlen förenhet-

liga lagstiftningen om utlämning med lagstiftningen om överförande av straffverkställighet.

Det föreslås att lagen om ikraftträdande av tilläggsprotokollet till konventionen skall träda i kraft samtidigt som tilläggsprotokollet vid en tidpunkt som fastställs genom förordning. De övriga lagändringarna föreslås träda i kraft genast efter det att de har antagits och stadfästs. Ändringarna måste vara i kraft senast den 25 mars 2001 då Schengenregelverket börjar tillämpas fullt ut i Finland.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	3
ALLMÄN MOTIVERING.....	5
1. Inledning.....	5
2. Nuläge	5
2.1. Konventionen om överförande av dömda personer och dess tilläggsprotokoll 5	
2.2. Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen	6
2.3. Förhållandet mellan tilläggsprotokollet och avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen samt lagstiftningen i Finland	7
2.4. Bedömning av nuläget	8
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	9
3.1. Propositionens mål.....	9
3.2. De viktigaste förslagen.....	9
Föreslagna ändringar av internationella samarbetslagen	9
Föreslagna ändringar av nordiska samarbetslagen	10
Föreslagna ändringar av utlämningslagstiftningen.....	10
4. Propositionens verkningar	11
4.1. Ekonomiska verkningar	11
4.2. Verkningar i fråga om organisation.....	11
5. Beredningen av propositionen	11
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	11
6.1. Samband med andra propositioner.....	11
6.2. Samband med internationella fördrag.....	11
6.3. Övriga omständigheter.....	12
DETALJMOTIVERING.....	13
1. Tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda	13
2. Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen	14
3. Lagförslagen.....	15
3.1. Lagen om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer	15
3.2. Lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder	15
3.3. Lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål	22
3.4. Lagen om utlämning för brott	23
3.5. Lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan 23	
4. Ikraftträdande.....	23
5. Behovet av riksdagens samtycke	24

6. Lagstiftningsordning	25
LAGFÖRSLAGEN	27
om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer	27
om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder	27
om ändring av lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål	29
om ändring av lagen om utlämning för brott.....	30
om ändring av lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan.....	31
BILAGA.....	32
PARALLELLTEXTER.....	32
om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder	32
FÖRDRAGSTEXTER	36
Tilläggsprotokoll till konventionen om överförande av dömda personer	36
Konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Frankrike om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna.....	39

ALLMÅN MOTIVERING

1. Inledning

Konventionen om överförande av dömda personer (FördrS 13/1987), nedan överförandekonventionen antogs av Europarådet den 21 mars 1983. Finland tillträdde konventionen den 1 maj 1987. Konventionen innehåller bestämmelser om överförande av en dömd person till hemstaten för att avtjäna ett frihetsstraff som han eller hon dömts till i en främmande stat. Ett villkor är att den dömd samtycker till överförandet. Tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer antogs av Europarådet den 18 december 1997. Finland undertecknade tilläggsprotokollet den 22 januari 1998. Tilläggsprotokollet kompletterar överförandekonventionen och avsikten med protokollet är att i bestämda situationer göra det möjligt att överföra den dömd utan hans eller hennes samtycke till hemstaten för att avtjäna ett frihetsstraff.

I propositionen ingår ett förslag om att godkänna tilläggsprotokollet och att sätta i kraft de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen genom en s.k. blankettlag. I propositionen föreslås också att innehållet i lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffpåföljder (21/1987, nedan internationella samarbetslagen) ändras så att lagen harmoniserar med bestämmelserna i tilläggsprotokollet. Meningen med de föreslagna lagarna är att anpassa den finska lagstiftningen till förpliktelserna i avdelning III kapitel 5 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Frankrike om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, undertecknad 1990 (nedan Schengenkonventionen). Genom ett protokoll till Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättande av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (nedan Amsterdamfördraget), som trädde i kraft den 1 maj 1999, in-

förlivades Schengenregelverket inom Europeiska unionens (EU) ramar.

2. Nuläge

2.1. Konventionen om överförande av dömda personer och dess tilläggsprotokoll

Överförandekonventionen avser framför allt att underlätta dömda personers återanpassning till samhället genom att ge dem en möjlighet att i hemstaten avtjäna det frihetsstraff som utfärdats i en främmande stat. En utgångspunkt för detta s.k. rehabiliteringsmål är att den dömd skall kunna överföras till hemstaten för att avtjäna straff endast i det fall att han eller hon samtycker därtill. Konventionen bygger också på frivillighet mellan den stat som fastställt domen och den dömdes hemstat. Ett villkor är nämligen att staterna kommer överens om överförandet av den dömd.

Överförandekonventionen har tilltratts av 43 stater. Finland ratificerade konventionen 1987. Konventionen är öppen även för stater utanför Europarådet. Av dessa har bl.a. Israel, Kanada och USA anslutit sig till konventionen.

Under Europarådets styrkommitté för frågor om brottslighet (Committee on Crime Problems, CDPC) arbetar en expertkommitté (Committee of Experts on the Operation of European Conventions in the Penal Field, PCOC) som ser över tillämpningen av Europarådets konventioner i praktiken. Vid bedömningen av tillämpningen av överförandekonventionen uppmärksammade expertkommittén att det finns situationer där man inte borde förutsätta samtycke av den dömd. För det första, om den dömd genom att fly till sin hemstat försöker undvika verkställighet av sitt straff, bör straffet kunna verkställas utan samtycke av den dömd. Annars finns det risk för att det straff som utfärdats i domsstaten inte kan verkställas eftersom

hemstaten inte kan vidta verkställighetsåtgärder utan den dömdes samtycke och utlämning inte heller kan komma i fråga om hemstaten inte utlämnar sina egna medborgare. För det andra ansåg kommittén att konventionens huvudsakliga syfte, dvs. att underlätta återanpassningen, (rehabiliteringen) inte betjänas av att man tvingar en person att avtjäna sitt frihetsstraff i domsstaten om han eller hon sedan kommer att utvisas eller till följd av något annat administrativt beslut tvingas att lämna domsstatens territorium. Därför ansåg kommittén det ändamålsenligt att skapa en ordning som oberoende av den dömdes samtycke tillåter att han eller hon överförs till sin hemstat i ett så tidigt skede som möjligt efter det att det bestämts att den dömda inte kommer att få stanna kvar i landet.

Kommittén undersökte om den europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (European Convention on the International Validity of Criminal Judgments, 1970) kunde erbjuda en lösning på problemen. Eftersom denna konvention har ratificerats av endast få stater, stannade kommittén för att det vore bättre att utarbeta ett kompletterande instrument till överförandekonventionen än att börja utreda möjligheterna att tillämpa 1970 års konvention. Kommittén inledde arbetet med ett tilläggsprotokoll till överförandekonventionen och protokollet blev färdigt hösten 1997. Tilläggsprotokollet antogs av Europarådets ministerkommitté (Committee of Ministers) och det öppnades för undertecknande i Strasbourg den 18 december 1997. Finland undertecknade protokollet den 22 januari 1998. Hittills har tilläggsprotokollet undertecknats av 24 stater och det har ratificerats av fyra stater (Georgien, Island, Makedonien och Estland). Protokollet har trätt i kraft internationellt den 1 juni 2000 mellan de stater som har tillträtt det. I Sverige har riksdagen nyligen godkänt regeringens proposition om överförande av straffverkställighet utan den dömdes samtycke (prop. 1999/2000:45, SFS 2000:460) som föreslår att Sverige skall tillträda tilläggsprotokollet. Också i Norge har en proposition om ratificering av tilläggsprotokollet godkänts (ot.prp. nr 41 (1999—2000), lov 7. juli 2000

nr. 69). I Danmark arbetar man med ett förslag om dansk anslutning till tilläggsprotokollet (Justitsministeriet 29. september 2000 ILA20113).

Avsikten med tilläggsprotokollet är att komplettera överförandekonventionen och att underlätta tillämpningen av den. Tilläggsprotokollets kompletterande karaktär i förhållande till överförandekonventionen innebär att de bestämmelser i överförandekonventionen som inte tas upp i tilläggsprotokollet fortsätter att vara i kraft. Enligt tilläggsprotokollet blir det till skillnad från överförandekonventionen möjligt att utan den dömdes samtycke överföra honom eller henne från den stat som meddelat domen (domsstaten) till hemstaten (verkställighetsstaten) för att avtjäna ett frihetsstraff i två fall. För det första kommer detta i fråga när den dömda har flytt till verkställighetsstaten för att undgå straffverkställigheten (artikel 2). I dessa fall får domsstaten begära att verkställighetsstaten övertar verkställigheten av påföljden. Domsstaten kan också göra en framställning om att verkställighetsstaten skall ta den dömda i förvar eller vidta andra åtgärder för att säkra verkställigheten. För det andra möjliggör tilläggsprotokollet överförande utan samtycke av den dömda i sådana fall där frihetsstraffet innehåller beslut om utvisning eller någon annan administrativ åtgärd som har till följd att den dömda inte längre har rätt att uppehålla sig inom domsstatens territorium efter frigivningen (artikel 3). Tilläggsprotokollet tillåter reservationer till artikel 3.

2.2. Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen

Schengenregelverket har införlivats inom EU:s ramar genom ett protokoll till Amsterdamfördraget. Enligt protokollet deltar Irland och Förenade konungariket inte i Schengensamarbetet, men de kan senare hos EU rådet begära att helt eller delvis få delta i samarbetet. Denna möjlighet har tills vidare utnyttjats av Förenade konungariket. De övriga EU-staterna har tillträtt Schengenkonventionen. I december 1996 undertecknade Finland, Sverige och Danmark avtal om anslutning till Schengensystemet. Samtidigt undertecknade Island och Norge, vilka står utanför EU,

samarbetsavtal med Schengenstaterna. Det huvudsakliga syftet med dessa avtal var att slopa kontrollerna vid de inre gränserna mellan de nordiska länderna och Schengenländerna samt att trygga den nordiska passunionens fortbestånd. Då Schengenregelverket införlivades inom EU:s ramar, ingick Island och Norge ett nytt avtal med EU rådet om deras deltagande i verkställigheten, tillämpningen och utvecklandet av Schengenregelverket.

Efter att Schengenregelverket införlivats med Amsterdamfördraget blev det förpliktande för Finland. Ett särskilt beslut av EU rådet behövs dock för att tillämpningen av Schengenregelverket skall kunna inledas i Finland och i de övriga nordiska länderna. Rådet (rättsliga och inrikes frågor) antog den 1 december 2000 ett beslut av rådet om tillämpningen av Schengenregelverket i Danmark, Finland och Sverige samt i Island och Norge. Enligt beslutet har tillämpningen av Schengens informationssystem (SIS) inletts i de nordiska länderna i januari 2001. Meningen är att de övriga bestämmelserna i Schengenkonventionen skall börja tillämpas i de nordiska länderna den 25 mars 2001.

Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen innehåller bestämmelser som motsvarar Europarådets aktuella tilläggsprotokoll, dvs. bestämmelser att ett frihetsstraff som någon dömts till i en främmande stat skall kunna verkställas i hans eller hennes hemstat utan att den dömde samtycker därtill, om den dömde i syfte att undandra sig påföljden har flytt till sin hemstat (artikel 68). Dessutom bör det vara möjligt att på begäran av domsstaten använda tvångsmedel mot den dömde i verkställighetsstaten för att säkra verkställigheten. Bestämmelserna i avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen kompletterar överförandekonventionen på samma sätt som tilläggsprotokollet.

2.3. Förhållandet mellan tilläggsprotokollet och avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen samt lagstiftningen i Finland

Internationella samarbetslagen innehåller bestämmelser om verkställigheten i Finland

av frihetsstraff och förverkandepåföljd som utfärdats av domstol i en främmande stat och om överförande av verkställighet till en främmande stat av frihetsstraff och förverkandepåföljd som fastställts av en finsk domstol. Genom den internationella samarbetslagen har de bestämmelser som hör till lagstiftningens område i överförandekonventionen satts i kraft. Lagen har fått ett allmänt formulerat tillämpningsområde så att samarbete också är möjligt mellan Finland och sådana stater som inte har anslutit sig till överförandekonventionen och mellan Finland och sådana stater som Finland inte har någon annan förpliktande internationell överenskommelse med.

Enligt internationella samarbetslagen (3 och 19 §) krävs det att den dömde skall samtycka både till att verkställigheten av ett frihetsstraff som utfärdats av en främmande stat överförs till Finland och till att verkställigheten av ett finskt fängelsestraff anförtros en främmande stat. Andra villkor är för det första att domen har vunnit laga kraft och att den är verkställbar, för det andra att den främmande staten i fråga har begärt överförande av verkställigheten eller samtyckt till detta och för det tredje att den dömde är medborgare i verkställighetsstaten eller har sitt hemvist där. När det är fråga om verkställighet i Finland av frihetsstraff som dömts ut i en främmande stat krävs det dessutom att gärningen för vilken påföljden har bestämts är ett brott enligt finsk lag om den begås under motsvarande förhållanden (kravet på s.k. dubbel straffbarhet).

När det är fråga om verkställighet i Finland av en påföljd som har bestämts i en främmande stat är det enligt internationella samarbetslagen möjligt att i Finland fortsätta verkställigheten av ett frihetsstraff antingen som ett fängelsestraff eller som ett straff som omvandlats i enlighet med finsk lag. I sådana fall där den dömde överförs till Finland innan påföljden omvandlats, skall den dömde enligt lag hållas i förvar till dess att påföljden har omvandlats till ett straff enligt finsk lag (13 §). Lagen innehåller inte andra bestämmelser om tvångsmedel mot personer som dömts för brott.

I de situationer som avses i tilläggsprotokollet till överförandekonventionen och i ar-

tikel 68 i Schengenkonventionen bör det vara möjligt att överföra den dömda utan dennes samtycke för att avtjäna ett frihetsstraff i hemstaten. I de fall som avses i artikel 2 i tilläggsprotokollet och i artikel 68 i Schengenkonventionen bör det vara möjligt för verkställighetsstaten att på begäran av domsstaten ta den dömda i förvar eller vidta andra säkerhetsåtgärder för att garantera verkställigheten. Som det redan påpekats uppfyller internationella samarbetslagen inte dessa krav som bestämmelserna i tilläggsprotokollet ställer.

Överförandet mellan Finland och de övriga nordiska länderna av verkställighet av brottmålsdomar mellan de nordiska länderna sker enligt lagen om samarbetet mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brott mål (326/1963, nedan nordiska samarbetslagen). Enligt denna förutsätter ett överförande av verkställighet av frihetsstraff dels att den dömda när verkställigheten inleds är medborgare i verkställighetsstaten eller varaktigt bosatt där eller uppehåller sig i verkställighetsstaten vid nämnda tidpunkt, dels att åtgärden kan anses ändamålsenlig med hänsyn till omständigheterna. Lagen förutsätter alltså inte att den dömda samtycker till att verkställigheten av ett frihetsstraff överförs. Den nordiska samarbetslagen innehåller däremot inte några bestämmelser om att tvångsmedel kunde vidtas mot den dömda för att säkra verkställigheten.

I artikel 22 i överförandekonventionen finns en bestämmelse om konventionens förhållande till andra konventioner och fördrag. I punkt 2 bestäms att om två eller flera fördragsslutande parter redan har ingått ett fördrag om överförande av dömda personer eller på annat sätt har reglerat sina förhållanden med varandra, eller om de skulle göra så i framtiden, har de rätt att tillämpa den bilaterala överenskommelsen i stället för överförandekonventionen. I fråga om förhållandena mellan de nordiska länderna innebär artikeln att det är möjligt att mellan Finland och de övriga nordiska länderna tillämpa nordiska samarbetslagen som ett enhetligt regelverk utan hinder av bestämmelserna i överförandekonventionen, tilläggsprotokollet eller avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen. Detta betyder att det inte är nödvändigt

att ändra nordiska samarbetslagen för att uppfylla förpliktelserna i konventionen och tilläggsprotokollet.

2.4. Bedömning av nuläget

Finland har deltagit aktivt i såväl Europarådet som i Europeiska unionen i arbetet som avser att utveckla samarbetet i fråga om verkställighet av brottmålsdomar, och de ovan kommenterade synpunkterna som anförts för att motivera nödvändigheten av tilläggsprotokollet till överförandekonventionen kan understödjas. I samarbetet hittills har det dock förekommit endast få sådana situationer där dömda överförts med stöd av överförandekonventionen från andra fördragsslutande stater till Finland eller från Finland till andra fördragsslutande stater. Däremot har det varit vanligare med överförande av dömda mellan de nordiska länderna. Årligen har tiotals personer dömda till frihetsstraff överförts från de övriga nordiska länderna till Finland och från Finland till de övriga nordiska länderna.

Det är sannolikt att de ökade möjligheterna till större rörlighet för personer kommer att leda till att behovet av internationellt samarbete i fråga om bl.a. verkställighet av beslut som meddelats i brottmål ökar i framtiden. Dylika trender exemplifieras bl.a. av att andelen utländska fångar i de finska fängelserna har ökat under de senaste åren. För närvarande uppgår de till ca 200. Många av de utlänningar som dömts till fängelsestraff kommer dessutom att utvisas eller avvisas från Finland till följd av straffet. Slopandet av de inre gränskontrollerna inom EU kan dessutom leda till en framtida ökning av de situationer där en person som dömts till ett frihetsstraff flyr till sin hemstat för att undgå verkställigheten av straffet. Finland har inte heller anslutit sig till 1970 års europeiska konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar, vilken skulle göra det möjligt att överföra verkställighet utan att den dömda samtycker därtill. Som det redan nämnts har endast ett fåtal stater anslutit sig till denna konvention. Däremot har väldigt många stater tillträtt överförandekonventionen och det är sannolikt att också tilläggspro-

tokollet kommer att få en bred ratificering. Därför är det ändamålsenligare med en anslutning till tilläggsprotokollet än till 1970 års konvention.

Vid bedömningen av frågan om det skall tillåtas att verkställighet överförs utan den dömdes samtycke till andra länder än de nordiska länderna, är det förståeligt att den praxis som är vedertagen mellan de nordiska länderna inte kan användas som sådan som modell för överförande till andra länder. Samarbetet mellan de nordiska länderna bygger på likartade påföljds och fängvårdssystem och på ett förtroende mellan länderna som bl.a. bygger på detta faktum. Mellan det finska systemet och systemen i andra länder är däremot skillnaderna större än mellan de nordiska länderna. Man kan dock peka på att tilläggsprotokollet inte ålägger staterna en skyldighet att vidta det överförande som protokollet avser, utan det sägs att staterna, precis som i överförandekonventionen, kan komma överens om åtgärderna. I enlighet med nuvarande praxis skall justitieministeriet ha rätt att även i fortsättningen bedöma om en framställning skall göras om att överföra en i Finland dömd person till en främmande stat mot hans eller hennes vilja. Protokollet tillåter alltså att någon framställning om överförande inte görs i de situationer där fängvårds eller påföljdsystemen i verkställighetsstaten avviker märkbart från det finska systemet eller där den dömda kunde utsättas för tortyr eller omänsklig behandling i verkställighetsstaten. Detta betyder att det med hänsyn till skyddet för de grundläggande rättigheterna inte föreligger något hinder för överförande enligt tilläggsprotokollet. Eftersom det enligt vad som anförts ovan finns ett behov av ett i artikel 3 avsett överförande av dömda som kommer att utvisas eller avvisas, bör Finland inte göra någon sådan reservation till artikel 3 som är tillåten enligt tilläggsprotokollet.

Bestämmelserna i avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen främjar det internationella samarbetet mellan Schengenstaterna i samband med verkställigheten av brottmålsdomar. När Amsterdamfördraget trädde i kraft blev Schengenkonventionen en del av EU:s regelverk och meningen är att Schengenregelverket skall börja tillämpas i de nor-

diska länderna den 25 mars 2001. Från detta datum inleds alltså också tillämpningen av bestämmelserna i avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen och ett villkor är härvid att den nationella lagstiftning i Finland motsvarar förpliktelserna i kapitlet.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Propositionens mål

Propositionens syfte är att möjliggöra en finsk anslutning till tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer. Anslutningen kräver att riksdagen godkänner tilläggsprotokollet eftersom det innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Det föreslås att ikraftträdandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen skall ske i form av en s.k. blankettlag.

Propositionen syftar också till att i sak anpassa internationella samarbetslagen med bestämmelserna i tilläggsprotokollet och avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen.

3.2. De viktigaste förslagen

Föreslagna ändringar av internationella samarbetslagen

Ändringar föreslås av 3 och 19 § internationella samarbetslagen. Dessa skall göra det möjligt att överföra dömda personer på det sätt som avses i det aktuella tilläggsprotokollet till överförandekonventionen och i Schengenkonventionen, dvs. utan den dömdes samtycke från en främmande stat till Finland och från Finland till en främmande stat. I Finland avses med avlägsnande ur landet avvisningsbeslut enligt 37 § utlänningslagen (378/1991) och utvisningsbeslut enligt 40 § utlänningslagen. Ett villkor skall vara att beslutet om avlägsnande ur landet skall ha samband med en påföljd där verkställighet anförtros en främmande stat. Meningen är att i 3 och 19 § internationella samarbetslagen ändra sakinnehållet så att det skall bli möjligt att överföra straffverkställighet direkt med

stöd av internationella samarbetslagen på samma sätt som i fråga om andra i lagen nämnda situationer. Arbetet för dem som tillämpar lagarna kommer att underlättas av att det i internationella samarbetslagen kommer att finnas rättsliga normer för överförandet av verkställighet också i de fall där överförandet sker utan den dömdes samtycke.

Det föreslås att internationella samarbetslagen också skall ändras så att den dömden i sådana fall då han eller hon försöker undandra sig straff skall kunna tas i förvar i Finland eller meddelas reseförbud för att säkra verkställigheten. Det föreslås också att lagen skall reglera längden av frihetsberövandet och dessutom föreslås bestämmelser enligt vilka rättegångsbiträde skall utses för den dömden i Finland i sådana fall där verkställighet överförs utan den dömdes samtycke. Lagen skall också innehålla en bestämmelse om immunitet i verkställighetsstaten för den som har överförts utan sitt samtycke. I huvudsak motsvarar denna bestämmelse bestämmelserna i den allmänna utlämningslagen. Tilläggsprotokollet innehåller likaså en bestämmelse om den överfördes immunitet.

Med stöd av internationella samarbetslagen har man för närvarande inte rätt att söka ändring i justitieministeriets beslut. Eftersom lagen då de föreslagna lagändringarna trätt i kraft kommer att tillåta att dömda överförs utan att de samtycker därtill, är det av rättskyddsskäl motiverat att man får rätt att söka ändring i beslut av justitieministeriet i de fall där det bestäms att ett frihetsstraff för en dömd som uppehåller sig i Finland kommer att överföras från den främmande staten till Finland eller från Finland till en främmande stat utan den dömdes samtycke. Därför föreslås en lagändring som gör det möjligt att i dessa fall överklaga justitieministeriets beslut i dessa fall.

Meningen är att de ändringar som föreslås i internationella samarbetslagen skall bli tillämpliga också mellan Finland och stater som inte har anslutit sig till tilläggsprotokollet eller till Schengenkonventionen. Till denna del motsvarar det föreslagna bestämmelserna i internationella samarbetslagen vilka inte heller har avgränsats till att gälla endast överförandekonventionen eller andra internationella överenskommelser.

Föreslagna ändringar av nordiska samarbetslagen

Redan i dagens läge gör nordiska samarbetslagen det möjligt att överföra verkställighet av ett frihetsstraff utan att den dömden samtycker därtill. Lagen innehåller däremot inte några bestämmelser om att tvångsmedel kunde användas mot den dömden för att säkra verkställigheten. Även om det inte är nödvändigt att ändra lagen för att uppfylla förpliktelserna i vare sig tilläggsprotokollet eller Schengenkonventionen, har de nordiska länderna samfällt ansett att även nordiska samarbetslagen bör innehålla bestämmelser om tvångsmedel mot den dömden i de fall där den dömden försöker undandra sig straffverkställighet genom att fly till Finland eller på annat sätt i Finland. I samband med att tilläggsprotokollet satts i kraft i Sverige och Norge har motsvarande ändringar införts också i nordiska samarbetslagen. Därför föreslås det att nordiska samarbetslagen ändras så att det på begäran av domsstaten skall vara möjligt att ta en person som fått en dom i Danmark, Island, Norge eller Sverige i förvar eller att meddela honom eller henne reseförbud för att säkra verkställigheten. Dessutom föreslås en bestämmelse om att den dömden skall få rättegångsbiträde vid rättegång som gäller tvångsmedel.

Föreslagna ändringar av utlämningslagstiftningen

En bestämmelse enligt vilken en person som begärs utlämnad skall kunna meddelas reseförbud i stället för att han eller hon tas i förvar föreslås till lagen om utlämning för brott (456/1970, i det följande allmänna utlämningslagen). Den föreslagna bestämmelsen beror inte av ikraftträdandet av vare sig tilläggsprotokollet eller avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen. Det är dock ändamålsenligt att bestämmelserna i den allmänna utlämningslagen om tvångsmedel mot person för sin del anpassas till motsvarande bestämmelser i internationella samarbetslagen. Ändringen är dessutom motiverad med hänsyn till skyddet för de grundläggande rättigheterna, eftersom den gör det möjligt att använda tvångsmedel som begränsar den

personliga friheten mindre än vad ett tagande i förvar gör. Dessutom har det i praktiken visat sig finnas behov av reseförbud inom utlämningsproceduren.

Det föreslås att en bestämmelse som tillåter meddelande av reseförbud skall intas också i lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan (270/1960, nedan nordiska utlämningslagen).

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen kan i viss utsträckning minska kostnaderna inom fångvården, eftersom det då lagändringarna träder i kraft blir möjligt att i fler fall än för närvarande överföra utländska fångar som sitter i finska fängelser till deras respektive hemstater för avtjänande av straff.

I propositionen ingår ett förslag enligt vilket en advokat skall förordnas som biträde för en dömd som uppehåller sig i Finland i de fall där det är fråga om att överföra verkställigheten utan den dömdes samtycke från en främmande stat till Finland eller från Finland till en främmande stat. Det föreslås att biträdet skall få ett rimligt arvode av statliga medel. Dessa arvoden kommer att i någon utsträckning öka de ersättningar som utbetalas till rättegångsbiträden av statliga medel.

På det hela taget kommer konsekvenserna att bli små för statsfinanserna och det är inte möjligt att bedöma dem närmare, bl.a. på grund av att det är osäkert hur mycket allmänna överförandet kommer att bli till följd av lagändringarna. Som det påpekats ovan innebär ikraftträdandet av lagändringarna inte att utländska fångar i finska fängelser automatiskt överförs till sina hemländer. Ett överförande kräver att flera villkor uppfylls, bl.a. att Finland och den främmande staten i fråga uppnår samförstånd om överförandet.

4.2. Verkningar i fråga om organisation

Propositionen har vissa organisatoriska verkningar. Förarbetena inför ett beslut om överförande och andra praktiska arrangemang i samband med överförandeprocessen,

t.ex. kontakterna mellan myndigheterna och översättningen av handlingar till den andra fördragsslutande partens eller Europarådets officiella språk, kommer dock att medföra en viss ökning av arbetsmängden för den personal som svarar för överförandet. Bedömningen är att det föreslagna inte kommer att medföra något behov av nyanställningar.

5. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Ett möte om förslaget har ordnats och i detta deltog företrädare för justitieministeriet och dessutom hördes företrädare för utrikesministeriet, inrikesministeriet, utlämningsverket, Helsingfors förvaltningsdomstol, Helsingfors tingsrätt och Finlands Advokatförbund. Vid mötet fick förslaget allmänt understöd. Enskilda ändringsförslag har beaktats inom möjligheternas ram.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1. Samband med andra propositioner

De föreslagna ändringarna av internationella samarbetslagen beror till en del på förpliktelserna enligt Schengenkonventionen. I regeringens proposition om Finlands anslutning till Schengenavtalen (RP 20/1998 rd) ansågs det ändamålsenligt att i ett senare skede göra de lagstiftningsändringar som avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen förutsätter, dvs. i samband med att tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer sätts i kraft. Vid behandlingen av propositionen förenade sig riksdagens lagutskott med detta synsätt och påpekade att det är meningen att lagändringarna till följd av artikel 68 i Schengenkonventionen skall göras i det skedet då tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda sätts i kraft (LaUU 3/1998 rd).

6.2. Samband med internationella fördrag

Meningen är att de ändringar som föreslagits till internationella samarbetslagen skall

anpassa innehållet i den finska lagstiftningen till tilläggsprotokollet till överförandekonventionen och till bestämmelserna i avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen.

Till den del som de till internationella samarbetslagen föreslagna ändringarna kommer att tillämpas mellan Finland och stater som inte är parter till vare sig tilläggsprotokollet eller Schengenkonventionen, är ändringarna inte en följd av de nämnda fördragsförpliktelserna. Också de ändringar som föreslagits till nordiska samarbetslagen och till utlämningslagstiftningen är oberoende av fördragsförpliktelserna. Nödvändigheten av dessa ändringar har motiverats i avsnitt 3 och motiveras också i detaljmotiveringen under respektive paragraf.

6.3. Övriga omständigheter

Bestämmelser om överförande av straffverkställighet och om utlämning till följd av brott ingår i flera olika lagar, dvs. i internationella och i nordiska samarbetslagen samt i allmänna och i nordiska utlämningslagen. Dessa lagar har stiftats vid olika tidpunkter och de har alla sina egna förfarande och rättsskyddsbestämmelser. Enligt 8 § nordiska samarbetslagen får en finsk medborgare överföras utan sitt samtycke till ett annat nordiskt land för att avtjäna ett straff som dömts ut i Finland. Det är dock självklart att en finsk medborgare inte kan överföras till ett annat nordiskt land mot sin vilja eftersom 9 § 3 mom. grundlagen förbjuder att finska medborgare utlämnas eller förs till ett annat land mot sin vilja. Under den tid nordiska samarbetslagen varit i kraft har finska medborgare inte överförts från Finland till de andra nordiska länderna mot sin vilja.

Bestämmelserna om sökande av ändring i nordiska samarbetslagen avviker från de be-

stämmelser som föreslås till internationella samarbetslagen. Ändring får nämligen sökas endast i fråga om beslut som medger verkställighet i Finland av frihetsstraff som dömts ut i ett annat nordiskt land eller av ordnande av övervakning i Finland av en villkorligt dömd eller en som försatts i villkorlig frihet. Däremot finns det för närvarande ingen möjlighet att söka ändring i justitieministeriets beslut t.ex. i sådana fall där en person föreslås bli överförd från Finland till ett annat nordiskt land mot sin vilja. Dessutom är nordiska samarbetslagens bestämmelser om hörande av den dömda och om förordnande av rättegångsbiträde restriktivare än de bestämmelser som föreslås till internationella samarbetslagen.

Det är skäl att granska nordiska samarbetslagen åtminstone i fråga om de problem punkter som beskrivs ovan. Det kan också vara skäl att granska procedurbestämmelserna i allmänna utlämningslagen. Man borde bl.a. bedöma om bestämmelsen i allmänna utlämningslagen om inbegärande av utlåtan- de av högsta domstolen eventuellt borde ersättas med en möjlighet att söka ändring i efterhand i justitieministeriets beslut så att lagens bestämmelser om rättsskyddet överensstämde med motsvarande bestämmelser i internationella samarbetslagen.

Det är inte möjligt att göra de ovan beskrivna lagändringarna inom tidsramarna för denna proposition. De ändringar av lagstiftningen som hör samman med ikraftträdandet av Schengenkonventionen skall nämligen vara i kraft senast då Schengenregelverket börjar tillämpas fullt ut i Finland, dvs. den 25 mars 2001.

Meningen är att en övergripande granskning av dels nordiska samarbetslagen, dels utlämningslagstiftningen skall göras senare.

DETALJMOTIVERING

1. Tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda

Artikel 1 i tilläggsprotokollet innehåller allmänna bestämmelser om tolkningen av protokollet. Enligt punkt 1 skall protokollet tolkas i enlighet med överförandekonventionen. Bestämmelserna i överförandekonventionen skall gälla i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna i protokollet (punkt 2). Detta betyder att bestämmelserna i överförandekonventionen tillämpas i de situationer där tilläggsprotokollet inte föreskriver annorlunda.

Artikel 2 i tilläggsprotokollet innehåller bestämmelser om verkställighet av frihetsstraff utan samtycke av den dömda i s.k. flyktfall. Enligt punkt 1 får domsstaten begära att verkställighetsstaten övertar verkställigheten av påföljden om en medborgare i en fördragsslutande stat försöker undandra sig verkställighet eller fortsatt verkställighet genom att han eller hon flyr till sin hemstat innan straffet har avtjänats. Vad som avses med medborgare framgår av överförandekonventionen. Enligt artikel 3.4 i överförandekonventionen kan en fördragsslutande stat genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare definiera vad den för sin del avser med termen "medborgare" vid tillämpningen av konventionen. Finland har givit en förklaring enligt vilken Finland med "medborgare" avser verkställighetsstatens medborgare och personer som har hemvist i verkställighetsstaten. Även flera andra stater som tillträtt konventionen har avgivit förklaringar enligt vilka de med "medborgare" avser inte bara verkställighetsstatens medborgare utan också personer som är permanent bosatta i verkställighetsstaten. I punkt 2 bestäms att på framställning av domsstaten får verkställighetsstaten, innan de handlingar på vilka framställningen grundas har mottagits eller innan något beslut med anledning av fram-

ställningen har fattats, anhålla och häkta den dömda eller vidta andra åtgärder för att säkerställa att denne stannar kvar inom verkställighetsstatens territorium tills beslut med anledning av framställningen har fattats. En framställning om sådana åtgärder skall innehålla de uppgifter som anges i artikel 4.3 i överförandekonventionen. I denna konventionsbestämmelse förutsätts det att domsstaten skall informera verkställighetsstaten om den dömdes namn, födelsedatum och födelseort, adress i verkställighetsstaten, de fakta som ligger till grund för påföljden samt påföljdens art och längd och tidpunkten för verkställighetens påbörjande. I artikel 2.2. i tilläggsprotokollet föreskrivs vidare att den dömdes ställning i straffrättsligt hänseende inte får försämrats genom frihetsberövandet. Enligt punkt 3 skall den dömdes samtycke inte krävas för överförande av verkställighet av påföljd som avses i artikeln.

Artikel 3 i tilläggsprotokollet gäller situationer där det bestämts att den dömda skall utvisas eller på annat sätt avlägsnas ur landet enligt ett beslut till följd av påföljden (utvisningsfallet). Enligt punkt 1 kan domsstaten och verkställighetsstaten komma överens om att överföra den dömda utan hans eller hennes samtycke när påföljden eller ett administrativt beslut som fattats till följd av denna påföljd innehåller beslut om utvisning eller avvisning eller någon annan åtgärd som har till följd att den dömda inte längre har rätt att uppehålla sig inom domsstatens territorium sedan han eller hon har försatts på fri fot. I punkt 2 förutsätts det att verkställighetsstaten skall beakta den dömdes åsikt innan den lämnar sitt samtycke till överförandet. I punkt 3 fastställs att domsstaten skall förse verkställighetsstaten med en förklaring innehållande den dömdes yttrande om överförandet (artikel 3.3 a) samt en kopia av utvisnings eller avvisningsbeslutet eller av annat beslut om motsvarande åtgärd (artikel 3.3 b).

Punkt 4 innehåller bestämmelser om im-

munitet i det fall att den dömd överförs till verkställighetsstaten. Enligt denna punkt får den dömd inte lagföras, dömas eller berövas friheten till följd av något annat brott som begåtts före överförandet av honom eller henne än det brott som omfattas av den påföljd som skall verkställas. Den dömdes personliga frihet får i övrigt inskränkas endast i två fall. För det första får detta ske med domsstatens tillstånd. Tillståndet måste lämnas om det brott för vilket framställning om inskränkning av den dömdes frihet begärs är sådant att utlämning enligt domsstatens lagstiftning skulle kunna ske eller om utlämning skulle vara utesluten endast på grund av straffets längd. Enligt allmänna utlämningslagen är ett villkor för utlämning i Finland i regel att det strängaste straffet för gärningen i fråga är fängelse i minst ett år enligt finsk lag. Till en medlemsstat i Europeiska unionen får dock utlämning ske för ett sådant brott för vilket det strängaste straffet enligt finsk lag är fängelse i minst sex månader, förutsatt att straffet enligt lagen i den stat som begär utlämning kan vara minst ett års frihetsberövande. Mellan de nordiska länderna är tröskeln för utlämnande lägre än i den allmänna utlämningslagen, men som det påpekats tidigare gäller tilläggsprotokollet inte överförande av dömda personer mellan Finland och de andra nordiska länderna. I dessa situationer tillämpas nordiska samarbetslagen i stället. För det andra upphör immunitetskyddet enligt artikel 3.4 i tilläggsprotokollet då den dömd, efter att ha haft möjlighet att lämna verkställighetsstatens territorium, inte har gjort detta inom 45 dagar efter det att han eller hon slutgiltigt försatts på fri fot eller då han eller hon har återvänt dit efter att ha lämnat territoriet i fråga.

Enligt punkt 5 får verkställighetslandet utan hinder av bestämmelserna i punkt 4 vidta alla nödvändiga åtgärder som är förenliga med dess lagstiftning för att förhindra preskription. Enligt punkt 6 får en stat avge en förklaring att den inte avser att tillämpa artikel 3.

I artikel 4 och 5 i tilläggsprotokollet ingår bestämmelser om undertecknande och ikraftträdande samt om anslutning till protokollet. Protokollet är öppet för Europarådets medlemsstater och för de övriga stater som har

undertecknat överförandekonventionen. På motsvarande sätt är ett villkor för ratificering av tilläggsprotokollet att staten har tillträtt överförandekonventionen. Tilläggsprotokollet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter deponeringen av ratifikations, godtagande eller godkännandeinstrumentet. I artikel 6 regleras den territoriella tillämpningen. En fördragsslutande stat kan vid undertecknandet eller tillträdet ange vilka områden som protokollet skall tillämpas på. Enligt artikel 7 tillämpas protokollet på verkställighet av påföljder som ådömt såväl före som efter protokollets ikraftträdande. Artikel 8 och 9 innehåller bestämmelser om uppsägning av protokollet och om underrättelser som rör protokollet.

2. Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen

Avdelning III kapitel 5 i Schengenkonventionen innehåller bestämmelser som motsvarar de ovan kommenterade bestämmelserna i Europarådets tilläggsprotokoll och enligt vilka person som dömts till ett frihetsstraff i vissa, i kapitlet angivna fall skall kunna överföras till sin hemstat oberoende av sitt samtycke för att avtjäna frihetsstraffet. På samma sätt som tilläggsprotokollet kompletterar bestämmelserna i Schengenkonventionen överförandekonventionen (artikel 67).

I Schengenkonventionen regleras endast flyktfallet. Till skillnad från tilläggsprotokollet innehåller Schengenkonventionen inte någon bestämmelse om överförande av dömda som skall avlägsnas ur landet. Enligt artikel 68.1 kan den avtalsslutande part på vars territorium ett frihetsstraff eller någon annan frihetsberövande åtgärd meddelats till en medborgare i en annan avtalsslutande stat, göra en framställning hos den andra parten, vars medborgare dömts till straff, om verkställighet av frihetsstraffet. Ett villkor är att den dömd undandragit sig verkställigheten genom att fly till sitt eget land. Enligt artikel 68.2 kan verkställighetsstaten innan de handlingar som åberopas i framställningen inkommit kvarhålla den dömd eller vidta andra åtgärder för att säkra dennes närvaro på

den anmodade partens territorium. I artikel 69 fastställs att det överförande av verkställighet som avses i artikel 68 inte kräver samtycke av den dömde. För överförandet gäller i övrigt vad som är bestämt i överförandekonventionen.

3. Lagförslagen

3.1. Lagen om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer

1 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga bestämmelsen om införande av fördrag, dvs. de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem. Som det påpekats i den allmänna motiveringen har Finland inte för avsikt att göra någon reservation till tilläggsprotokollets artikel 3 som reglerar överförandet av sådana dömda personer som skall utvisas eller på annat sätt avlägsnas ur landet. I enlighet med det som anges i det följande föreslås ett tillägg till internationella samarbetslagen enligt vilket beslut om avlägsnande ur landet skall meddelas justitieministeriet för kännedom. Dessutom innehåller förordningen om internationellt samarbete vid verkställighet av frihetsstraff (22/1987) också bestämmelser om bl.a. kontakten mellan justitieministeriet och främmande staters myndigheter, om uppgifter som skall meddelas i en begäran om verkställighet av påföljd och om information skall lämnas till den dömde. Det finns inget behov av en särskild förordning om verkställigheten av ikraftträdandelagen.

2 §. Paragrafen innehåller den sedvanliga bestämmelsen om ikraftträdandet. Enligt denna skall ikraftträdandet fastställas i en förordning av republikens president. Tilläggsprotokollet har trätt i kraft internationellt den 1 juni 2000. Tilläggsprotokollet träder i kraft mellan Finland och de övriga stater som har tillträtt protokollet, den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter dagen för deponeringen av Finlands ratifikations, god-

tagande eller godkännandeinstrument. Meningen är att ikraftträdandelagen skall träda i kraft samtidigt som tilläggsprotokollet.

3.2. Lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder

3 §. I paragrafen fastställs villkor för verkställighet i Finland av en påföljd som någon ådömts i en främmande stat. I 1 mom. förutsätts för det första att domen skall ha vunnit laga kraft och att den är verkställbar i den stat där den har givits (punkt 1). För det andra föreskrivs det i paragrafen att den gärning för vilken påföljden har bestämts skall vara ett brott enligt finsk lag om gärningen begås i Finland under motsvarande omständigheter (punkt 2). Ett tredje villkor är att den stat som fastställt domen har begärt eller samtyckt till verkställighet i Finland (punkt 3). Enligt 2 mom. kräver verkställighet av en frihetsberövande påföljd dessutom att den dömde är finsk medborgare eller att han eller hon har sitt hemvist i Finland samt att den dömde har samtyckt till verkställighet i Finland.

Av de orsaker som anges i den allmänna motiveringen föreslås till 2 mom. ett tillägg enligt vilket en frihetsberövande påföljd skall kunna verkställas i Finland i två situationer utan att den dömde samtycker därtill. För det första skall verkställighet vara möjlig i det fall där den dömde genom att fly till Finland eller på annat sätt i Finland försöker undandra sig verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden (punkt 1). För det andra skall verkställighet tillåtas i de fall där den dom som meddelats den dömde eller där ett laga kraft vunnet administrativt beslut i samband med påföljden innehåller en bestämmelse om utvisning eller annan åtgärd som innebär att den dömde inte får stanna kvar på domsstatens territorium efter det att han eller hon har försatts på fri fot (punkt 2). Enligt 2 mom. skall ett villkor för överförandet i samtliga fall vara att den dömde är finsk medborgare eller att han eller hon har hemvist i Finland. I det första fallet kan det bli fråga om dömda som flytt ur fängelset samt om dömda som är på fri fot i avvaktan på att

få inleda avtjänandet av sitt frihetsstraff. Bestämmelsen är också tillämplig på dömda som förlorat sin villkorliga frihet och som flytt till sin hemstat för att undgå verkställighet av reststraffet. Det avgörande är om den dömde i Finland försöker undandra sig verkställigheten eller fortsatt verkställighet av straffet. Det är ändamålsenligt att inte avgränsa tillämpningen av bestämmelsen till endast de fall där den dömde flytt till Finland uttryckligen för att undgå straffverkställighet, utan att man också gör det möjligt att överföra den dömde i sådana fall där han eller hon vid ankomsten till Finland inte har avsett att försöka undandra sig verkställigheten men där han eller hon senare under vistelsen i Finland beslutar att låta bli att samtycka till ett överförande för att undgå verkställigheten.

I sådana fall där en person skall avlägsnas ur landet kan det självfallet vara fråga om ett utvisningsbeslut men också om ett beslut som ingår i påföljden eller som hör samman med påföljden och som gäller annan åtgärd som innebär att den dömde inte får stanna kvar på domsstatens territorium efter avtjänat straff. Enligt förklaranderapporten (explanatory report) till tilläggsprotokollet skall i artikel 3 avsett överförande vara möjligt först sedan samtliga rättsmedel mot beslutet om avlägsnande ur landet har använts. Kravet på att ett beslut om avlägsnande ur landet skall ha vunnit laga kraft kan anses motiverat av rättssäkerhetsskäl och för att undvika att det i fråga om en person som överförts till verkställighetsstaten mot sin vilja senare framkommer att det inte fanns förutsättningar enligt lag att avlägsna honom eller henne ur landet. Därför förutsätts det i paragrafen i enlighet med syftet i tilläggsprotokollet att beslutet om avlägsnande ut landet skall ha vunnit laga kraft.

Av de orsaker som har anförts i den allmänna motiveringen kommer lagändringarna inte att begränsas till att gälla endast framställningar från stater som tillträtt tilläggsprotokollet och Schengenkonventionen. Om det behövs skall bestämmelserna också kunna tillämpas på framställningar från andra stater. I de situationer där en begäran om verkställighet görs av en part till överförandekonventionen eller dess tilläggsprotokoll eller av en part till Schengenkonventionen eller av en

annan stat som Finland har ingått en överenskommelse med skall man dessutom iakttä bestämmelserna i respektive överenskommelse.

5 a §. Av de orsaker som anförts i den allmänna motiveringen föreslås det att paragrafen skall innehålla en bestämmelse enligt vilken den dömde i de fall som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten, skall kunna tas i förvar för att säkra verkställigheten, om den stat där påföljden utfärdats begär detta. Bestämmelsen motsvarar i stora drag bestämmelsen om tagande i förvar i allmänna utlämningslagen. Beslutet om att ta en person i förvar skall sålunda fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman. Dessa tjänstemän finns uppräknade i 1 kap. 6 § tvångsmedelslagen (450/1987). På samma sätt som inom utlämningsförfarandet skall en främmande stat kunna inge sin begäran om tagande i förvar direkt till en anhållningsberättigad tjänsteman som efter fattat beslut om tagande i förvar genast skall meddela saken till tingsrätten på den ort där personen i fråga kommer att hållas i förvar. Begäran skall kunna göras antingen innan den skriftliga framställningen eller handlingar som hör samman med den anländer eller efter det att dessa handlingar har anlämt.

5 b §. Meningen är att i paragrafens 1 mom. regleras tingsrättens behandling av ett ärende som gäller tagande i förvar. Också denna bestämmelse motsvarar bestämmelsen i den allmänna utlämningslagen. Ett ärende som gäller tagande i förvar skall sålunda tas upp till behandling i den ordning som gäller för häktningsyrkande och tingsrätten skall besluta om åtgärden skall förbli i kraft. Tingsrätten skall genast underrätta justitieministeriet om sitt beslut.

Meningen är att paragrafens 2 mom. skall innehålla en hänvisning enligt vilken tillämpliga delar av bestämmelserna om häktning och rannsakningsfängelse skall gälla i fråga om tagande och hållande i förvar. I 1 kap. 8 29 § tvångsmedelslagen finns bestämmelser som gäller häktning. De bestämmelser som i tillämpliga delar skall kunna användas också vid tagande i förvar enligt internationella samarbetslagen är t.ex. bestämmelsen om att ärendet skall tas upp i domstol med två veckors mellanrum och bestämmelsen

om förbud mot oskäligen häktning. Även bestämmelserna om sökande av ändring kunde vara tillämpliga på de beslut om tvångsmedel som avses i internationella samarbetslagen. Detta betyder att klagan över tingsrättens beslut om tagande i förvar skall kunna anföras enligt 27 § tvångsmedelslagen utan tidsbegränsning. I fråga om att hålla någon i förvar skall bestämmelserna i lagen om rannsaksningsfångelse (615/1974) gälla.

5 c §. I paragrafen skall föreskrivas om frigivning av den som tagits i förvar med stöd av 5 a § och om de maximitider som någon får hållas i förvar. I det fall att justitieministeriet anser att det föreligger hinder för verkställighet av en påföljd i Finland skall den som tagits i förvar frisläppas genast. Den som tagits i förvar skall också släppas fri om justitieministeriet inte inom 40 dagar har fått någon begäran om verkställighet och inte heller några handlingar om detta. Denna tid motsvarar den maximitid för provisoriskt omhändertagande som anges i den europeiska konventionen om utlämning för brott (FördrS 32/1971). I vilket fall som helst skall den som tagits i förvar frigives senast då den sammanlagda tiden för frihetsberövandet i Finland och i domsstaten motsvarar den tid som den dömd skulle ha varit berövd friheten om verkställigheten hade skett i den främmande staten. I enlighet med den praxis som utformats under den internationella samarbetslagen skall den dömd i regel frigives då han eller hon enligt finsk lagstiftning skulle bli villkorligt frigiven. En absolut bakre gräns för frigivandet utgör den tidpunkt då den dömd hade blivit frigiven enligt den främmande statens lagstiftning. Denna bestämmelse kommer att motsvara bestämmelsen i artikel 2 i tilläggsprotokollet som förutsätter att den tid som en dömd person hålls i förvar i verkställighetsstaten inte får leda till en förlängning av den tid som den dömd är frihetsberövd.

Det föreslås att i paragrafens 2 mom. skall inskrivas bestämmelser om att den tid som frihetsberövandet varat skall avdras i enlighet med 3 kap. 11 § strafflagen (39/1889) från den påföljd som skall verkställas i Finland.

Enligt vad som anges i det följande föreslås ändring av 24 § så att det i fråga om situationer som gäller i 3 § 2 mom. 1 punkten av-

sedda försök att undandra sig ett straff skall vara möjligt att söka ändring hos Helsingfors förvaltningsdomstol enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Enligt 32 § förvaltningsprocesslagen kan besvärsmyndigheten bestämma att verkställigheten skall avbrytas eller föreskriva något annat som gäller verkställigheten. Med stöd av detta lagrum skall Helsingfors förvaltningsdomstol besluta att den dömd skall frigives i sådana fall där justitieministeriets beslut överklagats och Helsingfors förvaltningsdomstol kommit fram till att det inte finns förutsättningar för verkställighet utan den dömdes samtycke.

5 d §. Meningen är att i paragrafen fastställa att i de situationer där det är möjligt att ta den dömd i förvar kunde han eller hon i stället meddelas reseförbud. Med hänsyn till skyddet för de grundläggande rättigheterna är det viktigt att internationella samarbetslagen innehåller en möjlighet att använda ett tvångsmedel som inte begränsar den personliga friheten lika mycket som ett tagande i förvar.

I fråga om reseförbud skall bestämmelserna i 5 a 5 c § om tagande i förvar gälla i tillämpliga delar och dessutom bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen, vilka ingår i 2 kap. tvångsmedelslagen. Enligt 2 kap. 10 § tvångsmedelslagen skall den som meddelats reseförbud ha rätt att utan tidsbegränsning anföras klagan över beslutet på samma sätt som den som är häktad.

12 §. I paragrafen föreskrivs att ett biträde skall utses för rättegång som gäller omvandling av straff. Det föreslås att paragrafens ordalydelse ändras så att den överensstämmer med 23 b § som kommenteras senare i texten. Enligt paragrafens 1 mom. skall ett biträde sålunda förordnas om detta inte är uppenbart onödigt. På motsvarande sätt som i fråga om 23 b § skall till biträde förordnas en advokat som den dömd föreslår eller, om den dömd inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat.

Dessutom föreslås det att den andra meningen i den gällande paragrafen skall flyttas och bilda ett nytt 2 mom. Denna ändring motiveras närmast av lagtekniska skäl eftersom det enligt vad som anföras senare i texten enligt 24 § 1 mom. skall finnas möjlighet att söka ändring hos Helsingfors förvaltnings-

domstol bl.a. i ett ärende som gäller arvode till rättegångsbiträde.

19 §. Paragrafen gäller hur verkställigheten av ett i Finland fastställt fängelsestraff får anförtros främmande stat. Enligt 1 mom. får verkställigheten av en påföljd anförtros en främmande stat om domen har vunnit laga kraft och den främmande staten har begärt verkställighet eller samtyckt därtill. Om det är fråga om att anförtro en främmande stat verkställigheten av ett fängelsestraff, krävs dessutom enligt 2 mom. att den dömda är medborgare i den främmande staten eller har sitt hemvist där och att den dömda har samtyckt till att verkställigheten sker i den främmande staten.

Av de orsaker som anförs i den allmänna motiveringen föreslås ett tillägg till 2 mom. enligt vilket verkställigheten av ett fängelsestraff som dömts ut i Finland kunde anförtros en främmande stat i två fall utan den dömdes samtycke. För det första skall överförandet vara möjligt i en situation där den dömda genom att fly till den främmande staten eller på annat sätt där försöker undandra sig verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden (punkt 1). Motiveringen är den samma som då verkställighet överförs från en främmande stat till Finland. Det andra fallet gäller situationer där den dömda genom ett laga kraft vunnit beslut har underrättats om utvisning eller avvisning från Finland till följd av det fängelsestraff som avses att verkställas i den främmande staten (punkt 2). Ett villkor skall vara att det aktuella fängelsestraffet eller det brott som föranlett straffet är en av grunderna till avvisnings eller utvisningsbeslutet. Vid avvisning kan det bli fråga om situationer som avses i 37 § 1 mom. 1 punkten utlänningslagen då avvisningsbeslutet grundar sig på ett fängelsestraff som meddelats personen i fråga eller på det brott som föranlett straffet. Dessutom kan det bli fråga om situationer enligt 37 § 1 mom. 5 punkten där det på grund av ett tidigare utdömt fängelsestraff kan antas att personen i fråga kommer att begå ett brott för vilket föreskrivs strängare straff än ett års fängelse. En avvisning kan också grunda sig på 37 § 3 mom. utlänningslagen enligt vilket en utlänning vars rätt att uppehålla sig i landet grundar sig på fördraget om Europeiska eko-

nomiska samarbetsområdet kan avvisas endast av skäl som grundar sig på allmän ordning och säkerhet samt på folkhälsan. Utvisningsgrunder enligt 40 § 1 mom. 3 punkten är att personen har gjort sig skyldig till ett brott för vilket föreskrivs ett års fängelse eller ett strängare straff. Ett utvisningsbeslut med stöd av 40 § 2 mom. 1 eller 2 punkten eller 3 mom. är inte heller uteslutet. I 40 § 2 mom. tillåts utvisning av flykting dels om det med hänsyn till allmän ordning och säkerhet finns särskilda skäl för utvisning, dels om han eller hon har dömts för ett särskilt grovt brott och domen har vunnit laga kraft. Enligt 40 § 3 mom. tillåts på motsvarande sätt som i 37 § 3 mom. utvisning av en utlänning som har på fördraget om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet grundad vistelserätt, endast av skäl som sammanhänger med allmän ordning och säkerhet samt folkhälsan.

I enlighet med motiveringen ovan skall ett villkor för överförande vara att beslutet om avlägsnande ur landet har vunnit laga kraft.

De bestämmelser som kommenterats ovan kommer inte att tillämpas på finska medborgare. En finsk medborgare som i Finland dömts till fängelsestraff och som har hemvist i en främmande stat kan överföras endast om han eller hon samtycker därtill. Denna inskränkning grundar sig på 9 § 3 mom. grundlagen enligt vilket finska medborgare inte får hindras att resa in i Finland, inte får landsförvisas och inte heller utlämnas eller föras till ett annat land mot sin vilja.

För närvarande är det justitieministeriet som skall överväga om ett fängelsestraff skall överlämnas till främmande stat för verkställighet. Enligt internationella överenskommelser har justitieministeriet inte någon skyldighet att föreslå överförande av verkställigheten. Då de föreslagna lagändringarna träder i kraft kommer justitieministeriet att ha rätt att överväga om överförande skall föreslås. Justitieministeriets beslut regleras särskilt av 9 § 4 mom. grundlagen enligt vilket en utlänning inte får utvisas, utlämnas eller återsändas om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. När justitieministeriet överväger att göra en framställning om överförande bör ministeriet

särskilt ta hänsyn till fängelseförhållandena i verkställighetsstaten. Bedömningen kommer dessutom att påverkas bl.a. av när det är sannolikt att den dömda blir villkorligt frigiven enligt lagstiftningen i verkställighetsstaten. Om möjligheterna till villkorlig frigivning är avsevärt sämre än i Finland, kunde det vara oskäligt att föreslå att den dömda skall överföras.

21 §. Enligt denna paragraf fattar justitieministeriet beslut om att verkställigheten av en påföljd som fastställts i Finland skall anförtros en främmande stat.

Ett nytt 2 mom. föreslås till paragrafen. Det nya momentet skall innehålla bestämmelser om immunitet i verkställighetsstaten för dömda som med stöd av 19 § 2 mom. 2 punkten överförs från Finland (s.k. specialregel). Regeln överensstämmer i princip med motsvarande bestämmelser i allmänna utlämningslagen. Den dömda får alltså inte utan tillstånd av justitieministeriet lagföras eller straffas i verkställighetsstaten för något annat brott som har begåtts före överförandet än för det brott som påföljden gäller. På samma sätt som i allmänna utlämningslagen kommer immuniteten att upphöra 45 dagar efter det att den dömda har haft rätt att lämna den främmande staten i fråga men inte gjort detta eller om den dömda har återinrest i staten i fråga. Bestämmelsen gäller inte s.k. flyktfall enligt 19 § 2 mom. 1 punkten. I dessa fall har den dömda frivilligt inrest i verkställighetsstaten och det kan alltså anses att han eller hon har avstått från immunitetsskyddet där. Därför förutsätter inte heller tilläggsprotokollet att specialregeln skall följas i de flyktfall som avses i artikel 2.

I artikel 3 i tilläggsprotokollet förutsätts det att domsstaten skall tillåta undantag från specialregeln om det brott för vilket tillståndet begärs är sådant att utlämning enligt domsstatens lag skulle kunna ske eller om utlämning skulle vara utesluten endast på grund av straffets längd (artikel 3.4 a). Motsvarande bestämmelse föreslås inte i internationella samarbetslagen eftersom meningen är att lagen skall kunna tillämpas också i förhållande till andra stater än sådana som tillträtt tilläggsprotokollet. Inte heller har man i den allmänna utlämningslagen begränsat justitieministeriets bedömningsrätt i fråga om

avvikelser från specialregeln till några bestämda brott, utom i fråga om situationer mellan EU medlemmar.

I sådana fall där överförande från Finland föreslås till en stat som tillträtt tilläggsprotokollet bör justitieministeriet tillåta undantag från specialregeln i de fall som avses i artikel 3.4 a i tilläggsprotokollet, dvs. när det är fråga om ett brott för vilket utlämning får ske enligt finsk lagstiftning eller ett brott där utlämning inte får ske uteslutande till följd av straffets längd.

I sådana fall där det är fråga om överförande av verkställighet från en främmande stat till Finland skall specialregeln följas på motsvarande sätt i enlighet med vad som har avtalats i en överenskommelse med den främmande staten eller vad som förutsätts i begäran om överförande.

23 a §. Internationella samarbetslagen innehåller inte bestämmelser om hörande av den berörda personen i frågor som behandlas av justitieministeriet. För tydlighetens skull föreslås det en bestämmelse enligt vilken lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) skall gälla i fråga om hörande av dömda. Hörande av part regleras i 15 § lagen om förvaltningsförfarande. Huvudregeln är att parterna skall höras innan ett ärende avgörs. Det har inte varit nödvändigt med en hänvisning i den gällande lagen eftersom det är självklart att den dömda måste höras då ett villkor för överförandet är att den dömda lämnar sitt samtycke därtill. Betydelsen av denna bestämmelse aktualiseras främst i sådana situationer där det blir fråga om att överföra straffverkställighet utan den dömdes samtycke när han eller hon finns i Finland. Härvid är det viktigt att den dömda får yttra sig om överförandet och om skälen till överförandet. De bestämmelser om hörande av part som ingår i lagen om förvaltningsförfarande är lämpliga för det hörande som skall ske i justitieministeriet. När tingsrätten behandlar tagande i förvar eller reseförbud enligt de föreslagna 5 a 5 b § gäller bestämmelserna om behandling av tvångsmedelsärende.

I fråga om hörande av dömda skall även bestämmelserna i tilläggsprotokollet beaktas. I tilläggsprotokollets artikel 3.2 och 3.3 a förutsätts det att domsstaten i situationer där någon avlägsnas ur landet skall beakta den

dömdes yttrande och förse verkställighetsstaten med en förklaring som innehåller den dömdes yttrande. I de situationer där det av den förklaring som ingetts till justitieministeriet framgår att den dömde redan hörts på lämpligt sätt i den berörda främmande staten kunde hörandet av honom eller henne anses uppenbart onödigt med stöd av 15 § 2 mom. 1 punkten. Ett lämpligt utredande av den dömdes ståndpunkt skall förutsätta att den dömde har gett sitt yttrande om överförandet frivilligt och medveten om överförandets juridiska konsekvenser.

23 b §. Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken den dömde skall få en advokat som biträde i de situationer som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten och 19 § 2 mom. 2 punkten. När tvångsmedel används mot den dömde förutsätter dennes rättsskydd att han eller hon skall ha rätt att biträdas av en advokat. Också i de fall där en dömd utan att samtycka därtill föreslås bli utvisad eller avvisad från Finland till en främmande stat är det motiverat att förordna om biträde. Till skillnad från allmänna utlämningslagen föreslås inte en absolut regel om advokat till internationella samarbetslagen. De situationer som gäller överförande av straffverkställighet innehåller inte sådan rättslig prövning som i fråga om utlämningsfall. Till skillnad från utlämningsfallen utreder man vid överförande av straffverkställighet inte det brott som straffet gäller, utan det blir närmast fråga om att utreda fängelseförhållandena i verkställighetsstaten. Enligt förslaget skall ett biträde utses om detta inte är uppenbart onödigt. Det kan anses att rättsskyddet kräver ett biträde dels i sådana fall där det föreslås att tvångsmedel skall användas mot den dömde, dels i sådana fall där den dömde begär att få ett biträde. I de fall att den dömde motsätter sig att ett biträde utses eller där den dömdes rättsskydd inte på annat sätt kan anses förutsätta att biträde utses, bör det anses onödigt att utse ett biträde. Däremot talar rättsskyddsaspekter för ett rättsbiträde t.ex. i sådana fall där det finns skäl att anta att den dömde inte förstår sakens innebörd.

Skyldigheten att utse ett biträde gäller inte situationer där den dömde är frihetsberövad i en främmande stat, dvs. situationer där den

dömde flytt till en främmande stat eller där den dömde kommer att utvisas från en främmande stat till Finland. I dessa fall bestäms rätten till rättegångsbiträde enligt gällande bestämmelser i den främmande staten.

Enligt den föreslagna bestämmelsen skall till rättegångsbiträde förordnas en advokat som den dömde föreslår eller, om den dömde inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat. Biträdet förordnas av justitieministeriet. När det är fråga om ett ärende som gäller tagande i förvar, reseförbud eller sökande av ändring förordnas biträdet av domstolen i fråga.

Enligt 2 mom. i denna paragraf skall biträdet i enlighet med lagens 12 § ha rätt till skälig ersättning av statens medel på grundval av räkning. Ersättningen betalas av justitieministeriet.

24 §. Enligt gällande lag får ändring inte sökas i beslut som justitieministeriet givit med stöd av internationella samarbetslagen. Enligt 21 § 1 mom. grundlagen har var och en rätt att utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. När justitieministeriet beslutar om att utan den dömdes samtycke överföra verkställigheten av ett straff för någon som befinner sig i Finland kan det anses att rättskyddsaspekterna kräver att ministeriets beslut skall kunna överklagas. Därför föreslås en ändring av paragrafen så att det enligt 1 mom skall vara möjligt att i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996) överklaga de beslut som justitieministeriet fattat med stöd av 3 § 2 mom. 1 punkten och 19 § 2 mom. 2 punkten.

Enligt förslaget skall rätten att söka ändring inte gälla ett fall som avses i 3 § 2 mom. 2 punkten, dvs. där den dömde avlägsnas ur landet, och inte heller ett fall som avses i 19 § 2 mom. 1 punkten, dvs. flyktfallet. I det första fallet är det fråga om en person som dömts till straff i en främmande stat och som till följd av att verkställigheten av frihetsstraffet överförts till Finland kommer att utvisas eller på annat sätt avlägsnas ur landet. Det kan sålunda bli fråga om en finsk med-

borgare eller en person med hemvist i Finland som t.ex. till följd av överenskommelser om internationellt återtagande skall återföras till Finland. I dessa fall är justitieministeriets möjlighet till egen bedömning mycket begränsad eftersom det är fråga om en person som i vilket fall som helst återförs till Finland efter det att han eller hon har avtjänat sitt frihetsstraff i den främmande staten. I fråga om en finsk medborgare inskränks justitieministeriets bedömningsrätt ytterligare av bestämmelsen i 9 § 3 mom. grundlagen enligt vilken finska medborgare inte får hindras att resa in i landet. I dessa fall har å andra sidan den dömdes eventuella band till samhället i domsstaten redan utretts i samband med beslutet om avlägsnande ur landet samt i samband med att denna stat beslutat att begära verkställighet av påföljden i Finland. Dessutom har den dömda haft tillgång till rättsskyddsmedel enligt lagstiftningen i den ifrågavarande främmande staten. Därför förutsätter den dömdes rättsskydd inte möjlighet att söka ändring i beslut som fattats med stöd av 3 § 2 mom. 2 punkten.

I de fall som avses i 19 § 2 mom. 1 punkten blir det fråga om personer som flytt till en främmande stat eller som på annat sätt där försöker undvika att hans eller hennes straff överlämnas för verkställighet i den främmande staten. Det blir alltså fråga om en person som har flytt till eller på annat sätt frivilligt inrest i den främmande staten. Det faktum att personen på eget initiativ förflyttat sig utanför finsk jurisdiktion kan anses minska kravet på besvärsmöjligheter i Finland. Å andra sidan kommer den dömda också i detta fall att ha tillgång till rättsskyddsmedel enligt lagstiftningen i den främmande staten i fråga om beslut som fattats där. Den dömdes rättsskydd kräver sålunda inte rätt enligt finsk lag att söka ändring i justitieministeriets beslut.

Ändring skall däremot kunna sökas i sådana beslut av justitieministeriet som avses i 12 § 2 mom. och 23 b § 2 mom. och som gäller det arvode som betalas till ett rättegångsbiträde. Av orsaker som gäller rättsskyddet skall ändring också kunna sökas i sådana beslut med stöd av 23 b § 1 mom. som förvägrar rättegångsbiträde.

I de fall där en domstol fattar ett i internationella samarbetslagen avsett beslut om att

förkasta en begäran om rättegångsbiträde, kommer sökandet av ändring att bestämmas enligt reglerna om sökande av ändring i domstolens beslut. I de situationer som avses i 12 § 1 mom. fattas beslutet alltid av en domstol. I de situationer som avses i 23 b § 1 mom. kan beslutet om rättegångsbiträde däremot fattas av justitieministeriet i enlighet med redogörelsen ovan.

Enligt förslaget kommer Helsingfors förvaltningsdomstol att vara fullföljdsinstans i samtliga fall som avses i denna paragraf. Helsingfors förvaltningsdomstol är besvärsmyndighet också i många ärenden som bygger på bestämmelserna i utlänningslagen och den är sakkunnig inte bara när det gäller flyktingrätt utan också i fråga om rättspraxis vid de internationella mekanismerna för mänskliga rättigheter och i fråga om främmande staters förhållanden. Kännedom om dessa frågor är viktigt också för behandlingen av fall av överförande av verkställighet.

Till följd av sakens natur bör det vara möjligt att snabbt behandla framställningar om överförande. För att undvika att överförandet fördröjs oskäligt mycket på grund av besvär föreslås en bestämmelse till 1 mom. enligt vilken besvaren skall behandlas skyndsamt.

Meningen är att besvaren skall handläggas i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Detta betyder att t.ex. besvärsskriftens inverkan på verkställigheten bestäms enligt 31 § förvaltningsprocesslagen. Huvudregeln i 1 mom. i denna paragraf är att ett beslut inte får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Enligt 2 mom. kan ett beslut dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, bl.a. om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart. I en situation där det är fråga om straffverkställighet i Finland för en dömd som gripits i Finland kan det anses att beslutet till sin natur är sådant att det kräver omedelbar verkställighet. I en situation där det är fråga om att till en främmande stat överföra en dömd som skall utvisas eller avvisas från Finland kunde däremot verkställighet av beslutet innan det vunnit laga kraft senare leda till att den som överförts till verkställighetsstaten senare måste återsändas till Finland om fullföljdsdomstolen anser att det saknades förutsättningar för att överföra verkställigheten mot den dömdes vilja. För

att undvika problem till följd av ett eventuellt återsändande vore det ändamålsenligt att inte vidta överförandeåtgärder innan justitieministeriets beslut har vunnit laga kraft.

Meningen är att i paragrafens 1 mom. fortsättningsvis föreskriva att ändring inte får sökas i beslut av Helsingfors förvaltningsdomstol. Att sökandet av ändring begränsas till en rättsinstans är motiverat för det första för att handläggningen av överförandeärenden inte skall fördröjas oskäligt mycket. Att tillåta att ändring söks hos högsta förvaltningsdomstolen är inte heller absolut nödvändigt med hänsyn till rättsskyddet, eftersom den dömda redan har haft möjlighet att föra saken till domstol för avgörande.

I paragrafens 2 mom. kommer att ingå en bestämmelse som begränsar överklagandet i övrigt. I ett beslut som justitieministeriet fattar i andra frågor som avses i internationella samarbetslagen får sålunda ändring inte sökas genom besvär.

24 a §. Till paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken en myndighet som med stöd av utlänningslagen fattar ett beslut om avvisning eller utvisning till följd av den dömdes ovillkorliga fängelsestraff skall inge en kopia av avvisnings eller utvisningsbeslutet till justitieministeriet. Skälen för besluten om avlägsnande ur landet har kommenterats tidigare i avsnittet om ändringarna av 19 § 2 mom. Beslutet om avvisning fattas i de flesta fallen av utlänningsverket som också beslutar om utvisning. Enligt 39 § utlänningslagen kan ett avvisningsbeslut också fattas av polisen eller av en passkontrollmyndighet enligt vederbörande ministeriums anvisningar. Inrikesministeriet har utfärdat föreskrifter om avvisning och utvisning (5/011/99). Enligt dessa skall ett avvisningsärende alltid föras till utlänningsverket om passkontrollmyndigheten eller polisen bedömer det nödvändigt att utläningen meddelas inreseförbud. Inreseförbud meddelas i regel vid beslut om avvisning på brottsgrunder. I situationer som avses i internationella samarbetslagen blir det sålunda i praktiken fråga om avvisningsbeslut som utlänningsverket fattar i första instans. I det fall att ett avvisnings eller utvisningsbeslut har överklagats bör vederbörande förvaltningsdomstol eller högsta förvaltningsdomstolen enligt förslaget

inge en kopia av beslutet direkt till justitieministeriet. Denna bestämmelse behövs för att justitieministeriet skall ha uppgifter om de dömda som ministeriet med stöd av 19 § 2 mom. 2 punkten internationella samarbetslagen kan föreslå bli överförda till främmande stat. I dagens läge får justitieministeriets fångvårdsavdelning inte uppgifter av utlänningsverket om avvisade eller utvisade fångar.

Till paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken justitieministeriet skall inge en kopia till utlänningsverket av beslut som ministeriet har fattat med stöd av 19 § 2 mom. 2 punkten internationella samarbetslagen. Det är viktigt att också utlänningsverket som bl.a. handlägger ärenden som gäller avlägsnande ur landet av utläningar blir informerat om de fall där det till följd av ett utvisnings eller avvisningsbeslut har bestämts att en person skall överföras till en främmande stat för att avtjäna sitt fängelsestraff.

3.3. Lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

5 a §. Av de orsaker som angetts i den allmänna motiveringen föreslås en bestämmelse som gör det möjligt att ta en person som dömts till straff i Danmark, Island, Norge eller Sverige i förvar för att säkra verkställigheten om personen genom att fly till Finland eller på annat sätt i Finland försöker undandra sig verkställigheten eller fortsatt verkställighet av ett frihetsstraff. En förutsättning skall vara att den stat där påföljden fastställts begär detta. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll 5 a § i den ovan kommenterade 5 a § internationella samarbetslagen.

5 b §. Till denna paragraf föreslås bestämmelser om tingsrättens behandling av ett ärende om tagande i förvar. Meningen är att bestämmelserna skall motsvara 5 b § internationella samarbetslagen.

5 c §. Till denna paragraf föreslås bestämmelser om frigivning av en person som tagits i förvar och om maximitider för frihetsberövandet. Meningen är att bestämmelserna skall motsvara 5 c § internationella samarbetslagen.

betslagen.

5 d §. Till denna paragraf föreslås bestämmelser enligt vilka den dömde kan meddelas reseförbud i stället för att bli tagen i förvar. Meningen är att bestämmelserna skall motsvara 5 d § internationella samarbetslagen.

5 e §. Till paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse om att ett rättegångsbiträde skall förordnas för den dömde när det föreslås att i 5 a eller 5 d § avsedda tvångsmedel skall användas mot honom eller henne. Meningen är att den domstol som behandlar tvångsmedelsärendet skall utse rättegångsbiträdet. I övrigt kommer paragrafen att motsvara 23 b § internationella samarbetslagen.

I denna proposition föreslås inte någon bestämmelse till nordiska samarbetslagen om rättegångsbiträde i övriga situationer. Som det förklarats i avsnitt 6.3 i den allmänna motiveringen har man för avsikt att senare granska den nordiska samarbetslagen bl.a. i fråga om de delar som gäller rättsskyddet. I det sammanhanget kommer man att bedöma också frågan om det i nordiska samarbetslagen borde intas en bestämmelse om rättegångsbiträde på motsvarande sätt som i internationella samarbetslagen. Det är också meningen att senare, i samband med totalrevideringen av nordiska samarbetslagen, återkomma till frågor som gäller sökande av ändring.

3.4. Lagen om utlämning för brott

31 a §. Av de skäl som anges i den allmänna motiveringen föreslås en bestämmelse enligt vilken en person som har kunnat tas i förvar enligt allmänna utlämningslagen skall kunna meddelas reseförbud i stället. Möjligheten att meddela reseförbud kommer sålunda att gälla för de första situationer där en person som begärs överförd tas i förvar med stöd av 19 § allmänna samarbetslagen för att främja utredningen och säkra utlämningen och för de andra situationer enligt 31 § där en person som är efterlyst i en främmande stat tas i förvar innan begäran om utlämning av honom eller henne har inkommit.

I fråga om reseförbudet skall i tillämpliga delar gälla vad som är bestämt om reseförbud i tvångsmedelslagen och om tagande i förvar

i allmänna utlämningslagen. De tillämpliga bestämmelserna av tvångsmedelslagen har kommenterats ovan i avsnittet om föreslagna ändringar till internationella samarbetslagen.

3.5. Lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan

19 e §. Av de skäl som anges i den allmänna motiveringen föreslås en bestämmelse enligt vilken en person som har kunnat tas i förvar enligt nordiska utlämningslagen skall kunna meddelas reseförbud i stället. På motsvarande sätt som i fråga om tagande i förvar skall reseförbud kunna meddelas på basis av efterlysning, innan en begäran om utlämning inkommit och efter det att begäran inkommit, för att främja utredningen och säkerställa utlämningen.

På motsvarande sätt som i fråga om motsvarande bestämmelse i allmänna utlämningslagen skall för reseförbudet gälla i tillämpliga delar vad som är bestämt i nordiska utlämningslagen om tagande i förvar och dessutom vad som är bestämt om reseförbud i tvångsmedelslagen.

4. Ikraftträdande

Tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer har trätt i kraft internationellt den 1 juli 2000. Mellan Finland och de andra stater som har tillträtt protokollet träder tilläggsprotokollet i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter dagen för deponeringen av godkännandeinstrumentet.

Lagen om ikraftträdande av tilläggsprotokollet föreslås träda i kraft samtidigt med tilläggsprotokollet vid en tidpunkt som skall fastställas i en förordning av republikens president.

Övriga lagar föreslås träda i kraft genast efter det att de har antagits och stadfästs. Som det påpekats i den allmänna motiveringen skall de ändringar som föreslagits i internationella samarbetslagen vara i kraft senast den 25 mars 2001 då det är meningen att inleda tillämpningen av Schengenkonventionen

i de nordiska länderna.

5. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen bl.a. sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Riksdagens grundlagsutskott anser att denna grundlagsfästa godkännandebefogenhet hos riksdagen avser alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. Grundlagsutskottets ståndpunkt är att en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse skall anses höra till området för lagstiftningen,

1) om den gäller utövande eller inskränkning av någon grundläggande fri eller rättighet som är tryggad i grundlagen,

2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter,

3) om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser

4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller

5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag.

Grundlagsutskottet anser att en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder hör till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland. (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Artikel 2 i tilläggsprotokollet gäller personer som är medborgare hos en fördragsslutande stat och som flytt till en annan fördragsslutande stats territorium från domsstaten. Enligt artikeln får domsstaten i dessa fall begära att den andra fördragsslutande staten tar hand om straffverkställigheten. Enligt punkt 2 får verkställighetsstaten redan innan något beslut med anledning av framställningen har fattats anhålla och häkta den dömda eller vidta andra åtgärder för att säkerställa att denne stannar kvar inom den statens territorium. Samtycke av den dömda är inte ett villkor för överförandet av verkställigheten.

Artikel 3 i tilläggsprotokollet gäller dömda personer som är föremål för utvisnings eller avvísingsbeslut. I fråga om dessa personer får domsstaten och verkställighetsstaten i de fall som specificeras närmare i artikeln komma överens om att överföra den dömda till verkställighetsstaten utan hans eller hennes samtycke.

Båda artiklarna avser att möjliggöra att en dömd person och en person som redan förlorat sin frihet skall kunna överföras till en annan fördragsslutande stat för att avtjäna sitt frihetsstraff. Enligt 9 § 3 mom. grundlagen får finska medborgare inte föras till ett annat land mot sin vilja. Artiklarna kunde dock vara tillämpliga på utlänningar som överförs från en fördragsslutande stat till Finland för att avtjäna frihetsstraff eller på utlänningar som överförs från Finland till en annan fördragsslutande stat. Utlänningars rätt att inresa i Finland och att uppehålla sig i Finland skall enligt 9 § 4 mom. grundlagen regleras genom lag. I Finland regleras överförandet av dömda genom lag. För de nordiska länderna gäller nordiska samarbetslagen. För övriga stater del regleras frågan i internationella samarbetslagen. Till följd av detta hör artiklarna 2 och 3 i tilläggsprotokollet till området för lagstiftningen.

Artikel 3.2 i tilläggsprotokollet innehåller bestämmelser om att den dömdes yttrande skall beaktas vid tillämpningen av artikel 3.1. Punkt 4 i artikeln reglerar skyddet för den dömda i förhållande till rättegångar, domar eller gripanden för andra brott före överförandet än de som skall verkställas. Ett undantag till detta skydd behandlas i artikel 3.5. Enligt sista meningen i 7 § 3 mom. grundlagen skall rättigheterna för den som berövats sin frihet tryggas genom lag. Också till följd av detta hör artikel 3.2, 3.4 och 3.5 till området för lagstiftningen.

Artikel 7 i tilläggsprotokollet reglerar protokollets tidsmässiga tillämpning. Enligt artikeln skall protokollet tillämpas på påföljder som ådömts såväl före som efter protokollets ikraftträdande. Eftersom artikeln påverkar den tidsmässiga tillämpningen av de protokollsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen, hör också denna artikel till området för lagstiftningen.

I artikel 1 i protokollet fastställs tolkningen

av ord och uttryck i protokollet samt protokollets förhållande till överförandekonventionen. Dessa bestämmelser påverkar tillämpningen av de bestämmelser i tilläggsprotokollet som hör till området för lagstiftningen och hör följaktligen till området för lagstiftningen.

6. Lagstiftningsordning

Enligt internationella samarbetslagen är det inte möjligt att överföra verkställigheten av ett frihetsstraff från Finland till en främmande stat eller från en främmande stat till Finland utan samtycke av den dömde. Däremot är ett överförande utan den dömdes samtycke möjligt mellan de nordiska länderna enligt nordiska samarbetslagen. Ikraftträdandet av tilläggsprotokollet kommer att innebära att verkställigheten av ett frihetsstraff i vissa fall kunde överföras utan den dömdes samtycke. Ändringar som gäller detta föreslås till internationella samarbetslagen.

Enligt 9 § 3 mom. grundlagen får en finsk medborgare inte utlämnas eller föras till ett annat land mot sin vilja. Därför föreslås det i 19 § 2 mom. internationella samarbetslagen att finska medborgare skall undantas från de personer som kan överföras mot sin vilja från Finland till en främmande stat för att avtjäna ett frihetsstraff.

Enligt 9 § 4 mom. grundlagen skall rätten för utläningar att resa in i Finland och att vistas i landet regleras genom lag. Sålunda kan frihetsstraff för andra än finska medborgare överföras för att verkställas i främmande stat även utan den dömdes samtycke. Vid tillämpningen av 19 § 2 mom. internationella samarbetslagen skall dock den andra meningen i 9 § 4 mom. grundlagen beaktas, enligt vilken en utlänning inte får utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker mänskovärdet. Justitieministeriet kommer att fatta besluten om överförande av straffverkställighet. Vid bedömning bör särskild uppmärksamhet fästas vid fängelseförhållandena i den stat som överförandet kommer att ske till.

Till internationella samarbetslagen föreslås bestämmelser som garanterar rättsskyddet för den dömde vid behandlingen i justitiemini-

steriet av frågor som gäller överförande. Enligt den föreslagna 23 a § skall lagen om förvaltningsförfarande gälla i fråga om hörande av den dömde. En persons rätt att bli hörd då beslut som gäller honom eller henne fattas är en mycket viktig rättsskyddsgaranti (GrUU 16/2000 rd). Rätten att bli hörd är uttryckligen omnämnd i 21 § 2 mom. grundlagen som en garanti för god förvaltning. En persons möjligheter att få sakkunnig rättslig hjälp är också ett viktigt rättsskyddselement även om det inte finns särskilt omnämnt i 21 § grundlagen. Enligt den föreslagna 23 b § skall en advokat förordnas att biträda den dömde under behandlingen av ett ärende som gäller i 3 § 2 mom. 1 punkten och 19 § 2 mom. 2 punkten internationella samarbetslagen avsett överförande av straffverkställighet. Endast i de fall att ett förordnande av biträde är uppenbart onödigt kan man avstå från detta. Ett beslut om att inte förordna biträde skall kunna överklagas. Biträdet skall för sin del ha rätt att överklaga ett beslut som gäller hans eller hennes arvode.

Eftersom det enligt den föreslagna ändringen av internationella samarbetslagen kommer att bli möjligt att utan den dömdes samtycke överföra verkställigheten av hans eller hennes frihetsstraff i vissa fall, är det viktigt att den dömde har möjlighet att överklaga beslutet. Enligt 21 § 1 mom. grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Den föreslagna 24 § garanterar för sin del dessa grundlagsfästa rättigheter. Besvär som gäller ett beslut av justitieministeriet skall inlämnas hos Helsingfors förvaltningsdomstol som skall behandla ärendet skyndsamt.

Meningen är att i såväl internationella samarbetslagen som nordiska samarbetslagen ta in bestämmelser enligt vilka den dömde skall kunna tas i förvar för att säkra verkställigheten. Den frihetsberövades sak kommer att behandlas skyndsamt i tingsrätten i den ordning som gäller för häktningsyrkande. I fråga om hållande i förvar kommer bestämmelserna om häktning och om rannsakningsfängel-

se att gälla i tillämpliga delar. Detta betyder att de frihetsberövades rättigheter kommer att tryggas under tiden i förvar i enlighet med lagarna om dessa förfaranden, och frihetsberövanden enligt de föreslagna bestämmelserna kommer att kunna prövas av domstol på det sätt som 7 § 3 mom. grundlagen förutsätter.

Enligt 5 e § nordiska samarbetslagen skall den dömda för att uppfylla rättsskyddskraven i 21 § grundlagen få rätt till en advokat i mål som gäller tagande i förvar eller reseförbud. En motsvarande bestämmelse ingår i 12 § 1 mom. internationella samarbetslagen.

Enligt regeringens uppfattning kan förslaget till lag om ikraftträdande av tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer och de övriga lagförslagen i

propositionen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen antar det i Strasbourg den 18 december 1997 ingångna tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer.

Eftersom tilläggsprotokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen lagen om ikraftträdande av tilläggsprotokollet.

Samtidigt föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Strasbourg den 18 december 1997 ingångna tilläggsprotokollet till konventionen om överförande av dömda personer gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

—————
Denna lag träder i kraft den 200 .

2.**Lag****om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 januari 1987 om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) 3 § 2 mom., 12 §, 19 § 2 mom. och 24 §, av dessa lagrum 3 § 2 mom. och 19 § 2 mom. sådana de lyder i lag 9/1994, samt

fogas till lagen nya 5 a—5 d §, till 21 §, sådan den lyder i nämnda lag 9/1994, ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 23 a, 23 b och 24 a § som följer:

3 §

—————
En frihetsberövande påföljd kan enligt 1 mom. verkställas i Finland, om den dömda är finsk medborgare eller har sitt hemvist här och om den dömda har givit sitt samtycke till saken. En frihetsberövande påföljd kan dock verkställas i Finland utan den dömdes samtycke

1) om den dömda genom att fly till Finland eller på något annat sätt i Finland drar sig undan verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden, eller

2) om påföljden eller ett lagakraftvunnet administrativt beslut som följer på denna in-

nehåller ett förordnande om utvisning eller någon annan åtgärd som innebär att den dömda sedan han eller hon har frigetts från fängelse inte får stanna kvar i den stat där påföljden bestämts.

5 a §

—————
I fall som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömda i förvar för att säkra verkställigheten, om den stat där påföljden bestämts begär detta. En myndighet i en främmande stat får göra en sådan framställning direkt till en anhållningsberättigad tjänsteman. Tingsrätten

på den ort där den dömde förvaras samt den behöriga åklagaren och justitieministeriet skall utan dröjsmål underrättas om att den dömde tagits i förvar.

5 b §

Sedan tingsrätten fått meddelande om att någon tagits i förvar, skall den skyndsamt ta upp ärendet till behandling i den ordning som är föreskriven för behandling av häktningyrkanden och besluta om huruvida åtgärden skall förbli i kraft. Tingsrätten skall genast underrätta justitieministeriet om sitt beslut.

Om tagande och hållande i förvar gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om häktning och rannsakningsfängelse i tvångsmedelslagen och i lagen om rannsakningsfängelse (615/1974).

5 c §

Om justitieministeriet anser att det föreligger hinder mot att verkställa en påföljd, skall ministeriet förordna att den som tagits i förvar skall frigges omedelbart. Den som tagits i förvar skall också frigges om justitieministeriet inte har mottagit någon begäran om verkställighet och därtill hörande handlingar inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som tagits i förvar skall frigges senast då den sammanlagda tiden för frihetsberövandet i Finland och i den stat där påföljden har bestämts motsvarar den tid som den dömde skulle ha varit berövad friheten om verkställigheten av påföljden hade skett i den främmande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet skall i enlighet med 3 kap. 11 § strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som skall verkställas.

5 d §

Den dömde kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. Om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

12 §

Domstolen skall förordna en advokat att företräda eller biträda den dömde vid rättegång om omvandling av påföljd, utom när detta är uppenbart onödigt. Till biträde skall förord-

nas en advokat som den dömde själv föreslår eller, om den dömde inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat.

Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skäligen ersättning för uppdraget till advokaten.

19 §

Verkställigheten av ett fängelsestraff som dömts ut i Finland kan enligt 1 mom. anförtros en främmande stat om den dömde är medborgare i den främmande staten eller har sitt hemvist där och om han eller hon har samtyckt till åtgärden. Verkställigheten av ett fängelsestraff som i Finland ådömts någon annan än en finsk medborgare kan dock utan samtycke av den dömde anförtros behörig främmande stat

1) om den dömde genom att fly till den främmande staten eller på något annat sätt där drar sig undan verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden, eller

2) om det till följd av fängelsestraffet eller det brott som lett till straffet genom ett laga-kraftvunnet beslut har bestämts att den dömde skall avvisas eller utvisas från Finland.

21 §

Justitieministeriet skall ställa som villkor för överförande enligt 19 § 2 mom. 2 punkten att den dömde inte utan justitieministeriets tillstånd får åtalas eller straffas i den främmande staten för något annat brott som begåtts före överförandet, än för det brott som den påföljd som bestämts i Finland gäller, utom i det fall att den dömde inte har lämnat den främmande staten inom 45 dagar efter det att hinder för utresa inte förelåg, eller om han eller hon har återvänt efter att ha lämnat staten i fråga.

23 a §

I fråga om hörande av den dömde gäller lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

23 b §

En advokat skall förordnas att biträda den dömde under behandlingen av ärenden som

avses i 3 § 2 mom. 1 punkten och 19 § 2 mom. 2 punkten, utom när detta är uppenbart onödigt. Till biträde skall förordnas en advokat som den dömde själv föreslår eller, om den dömde inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat. För behandlingen av frågor som gäller tagande i förvar, meddelande av reseförbud eller sökande av ändring förordnas biträdet av domstolen, i övriga fall av justitieministeriet.

Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skälig ersättning för uppdraget till advokaten.

24 §

Ett beslut som justitieministeriet meddelat med stöd av 3 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 2 mom., 19 § 2 mom. 2 punkten och 23 b § 2 mom. får överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Hos Helsingfors förvaltningsdomstol får ändring sökas genom besvär också i sådana beslut av justi-

tieministeriet enligt 23 b § 1 mom. genom vilka rättegångsbiträde inte förordnats. Besvaren skall behandlas i brådskande ordning. I beslut av Helsingfors förvaltningsdomstol får ändring inte sökas genom besvär.

I andra beslut som justitieministeriet meddelar med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

24 a §

En myndighet som med stöd av utlänningslagen (378/1991) fattar ett beslut om avvísning eller utvisning där ett av skälen är att personen dömts till ovillkorligt fängelsestraff skall inge en kopia av avvísning- eller utvisningsbeslutet till justitieministeriet.

Justitieministeriet skall till utlänningsverket inge en kopia av beslut som ministeriet fattar med stöd av 19 § 2 mom. 2 punkten denna lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

3.

Lag

om ändring av lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 20 juni 1963 om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål (326/1963) nya 5 a — 5 e § som följer:

5 a §

Om någon som dömts till frihetsstraff i Danmark, Island, Norge eller Sverige drar sig undan verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden genom att fly till Finland eller på något annat sätt i Finland, får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömde i förvar för att säkra verkställigheten, om den stat där påföljden bestämts begär detta. En myndighet i staten i fråga får göra en sådan framställning direkt till en anhållningsberät-

tigad tjänsteman. Tingsrätten på den ort där den dömde förvaras samt den behöriga åklagaren och justitieministeriet skall utan dröjsmål underrättas om att den dömde tagits i förvar.

5 b §

Sedan tingsrätten fått meddelande om att någon tagits i förvar, skall den skyndsamt ta upp ärendet till behandling i den ordning som är föreskriven för behandling av häktnings-

yrkanden och besluta om huruvida åtgärden skall förbli i kraft. Tingsrätten skall genast underrätta justitieministeriet om sitt beslut.

Om tagande och hållande i förvar gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om häktning och rannsakningsfängelse i tvångsmedelslagen (450/1987) och i lagen om rannsakningsfängelse (615/1974).

5 c §

Om justitieministeriet anser att det föreligger hinder mot att verkställa en påföljd, skall ministeriet förordna att den som tagits i förvar skall frigges omedelbart. Den som tagits i förvar skall också frigges om justitieministeriet inte har mottagit någon begäran om verkställighet och därtill hörande handlingar inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som tagits i förvar skall frigges senast då den sammanlagda tiden för frihetsberövandet i Finland och i den stat där påföljden har bestämts motsvarar den tid som den dömde skulle ha varit berövad friheten om verkställigheten av påföljden hade skett i den främmande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet skall i enlighet med 3 kap. 11 § strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som skall verkställas.

5 d §

Den dömde kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. Om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

5 e §

Domstolen skall förordna en advokat att biträda den dömde vid rättegång om tagande i förvar eller om meddelande av reseförbud, utom när detta är uppenbart onödigt. Till biträde skall förordnas en advokat som den dömde själv föreslår eller, om den dömde inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat.

Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skälig ersättning för uppdraget till advokaten.

Denna lag träder i kraft den 200 .

4.

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 7 juli 1970 om utlämning för brott (456/1970) en ny 31 a § som följer:

31 a §

I de fall där någon får tas i förvar med stöd av denna lag kan han eller hon i stället meddelas reseförbud. Om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om rese-

förbud i tvångsmedelslagen (450/1987) och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

5.**Lag****om ändring av lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 3 juni 1960 om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan (270/1960) en ny 19 a § som följer:

19 a §
I de fall där någon får tas i förvar med stöd av denna lag kan han eller hon i stället meddelas reseförbud. Om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen (450/1987) och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.
Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 2 februari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Lag**om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 januari 1987 om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) 3 § 2 mom., 12 §, 19 § 2 mom. och 24 §, av dessa lagrum 3 § 2 mom. och 19 § 2 mom. sådana de lyder i lag 9/1994, samt fogas till lagen nya 5 a—5 d §, till 21 §, sådan den lyder i nämnda lag 9/1994, ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 23 a, 23 b och 24 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

En frihetsberövande påföljd kan enligt 1 mom. verkställas i Finland, om den dömden är finsk medborgare eller har sitt hemvist här och om den dömden har givit sitt samtycke till saken.

En frihetsberövande påföljd kan enligt 1 mom. verkställas i Finland, om den dömden är finsk medborgare eller har sitt hemvist här och om den dömden har givit sitt samtycke till saken. *En frihetsberövande påföljd kan dock verkställas i Finland utan den dömdes samtycke, om:*

1) om den dömden genom att fly till Finland eller på annat något sätt i Finland drar sig undan verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden, eller

2) om påföljden eller ett lagakraftvunnet administrativt beslut som följer på denna innehåller ett förordnande om utvisning eller någon annan åtgärd som innebär att den dömden sedan han eller hon har frigetts från fängelse inte får stanna kvar i den stat där påföljden bestämts.

(ny)

5 a §

I fall som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömden i förvar för att säkra verkställigheten, om den stat där påföljden bestämts begär detta. En myndighet i en främmande stat får göra en sådan framställning direkt till en anhållningsberättigad tjänsteman. Tingsrätten på den ort där den dömden förvaras samt den behöriga åklagaren och justitiedepartementet skall utan dröjsmål underrättas om att den dömden tagits i förvar.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

5 b §

Sedan tingsrätten fått meddelande om att någon tagits i förvar, skall den skyndsamt ta upp ärendet till behandling i den ordning som är föreskriven för behandling av häktningssyrkanden och besluta om huruvida åtgärden skall förbli i kraft. Tingsrätten skall genast underrätta justitieministeriet om sitt beslut.

Om tagande och hållande i förvar gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om häkning och rannsakningsfängelse i tvångsmedelslagen och i lagen om rannsakningsfängelse (615/1974).

(ny)

5 c §

Om justitieministeriet anser att det föreligger hinder mot att verkställa en påföljd, skall ministeriet förordna att den som tagits i förvar skall friges omedelbart. Den som tagits i förvar skall också friges om justitieministeriet inte har mottagit någon begäran om verkställighet och därtill hörande handlingar inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som tagits i förvar skall friges senast då den sammanlagda tiden för frihetsberövandet i Finland och i den stat där påföljden har bestämts motsvarar den tid som den dömda skulle ha varit berövad friheten om verkställigheten av påföljden hade skett i den främmande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet skall i enlighet med 3 kap. 11 § strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som skall verkställas.

(ny)

5 d §

Den dömda kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. Om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

12 §

Domstolen skall vid behov förordna en advokat att företräda eller biträda den dömda i rättegång som gäller omvandling av påföljd. Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skäligh

12 §

Domstolen skall förordna en advokat att företräda eller biträda den dömda vid rättegång om omvandling av påföljd, utom när detta är uppenbart onödigt. Till biträde skall förordnas en advokat som den dömda

ersättning till advokaten för uppdraget.

själv föreslår eller, om den dömda inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat.

Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skälig ersättning för uppdraget till advokaten.

19 §

Verkställigheten av ett fängelsestraff som dömts ut i Finland kan enligt 1 mom. anförtros en främmande stat om den dömda är medborgare i den främmande staten eller har sitt hemvist där och om han eller hon har samtyckt till åtgärden.

Verkställigheten av ett fängelsestraff som dömts ut i Finland kan enligt 1 mom. anförtros en främmande stat om den dömda är medborgare i den främmande staten eller har sitt hemvist där och om han eller hon har samtyckt till åtgärden. *Verkställigheten av ett fängelsestraff som i Finland ådömts någon annan än en finsk medborgare kan dock utan samtycke av den dömda anförtros behörig främmande stat*

1) om den dömda genom att fly till den främmande staten eller på något annat sätt där drar sig undan verkställigheten eller fortsatt verkställighet av påföljden, eller

2) om det till följd av fängelsestraffet eller det brott som lett till straffet genom ett laga-kraftvunnet beslut har bestämts att den dömda skall avvisas eller utvisas från Finland.

21 §

21 §

Justitieministeriet skall ställa som villkor för överförande enligt 19 § 2 mom. 2 punkten att den dömda inte utan justitieministeriets tillstånd får åtalas eller straffas i den främmande staten för något annat brott som begåtts före överförandet, än för det brott som den påföljd som bestämts i Finland gäller, utom i det fall att den dömda inte har lämnat den främmande staten inom 45 dagar efter det att hinder för utresa inte förelåg, eller om han eller hon har återvänt efter att ha lämnat staten i fråga.

(ny)

23 a §

I fråga om hörande av den dömda gäller lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(ny)

23 b §

En advokat skall förordnas att biträda den dömd under behandlingen av ärenden som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten och 19 § 2 mom. 2 punkten, utom när detta är uppenbart onödigt. Till biträde skall förordnas en advokat som den dömd själv föreslår eller, om den dömd inte föreslår någon advokat, någon annan för uppdraget lämplig advokat. För behandlingen av frågor som gäller tagande i förvar, meddelande av reseförbud eller sökande av ändring förordnas biträdet av domstolen, i övriga fall av justitieministeriet.

Justitieministeriet betalar av statens medel på grundval av räkning en skälig ersättning för uppdraget till advokaten.

24 §

Justitieministeriets beslut med stöd av denna lag får inte överklagas.

24 §

Ett beslut som justitieministeriet meddelat med stöd av 3 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 2 mom., 19 § 2 mom. 2 punkten och 23 b § 2 mom. får överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Hos Helsingfors förvaltningsdomstol får ändring sökas genom besvär också i sådana beslut av justitieministeriet enligt 23 b § 1 mom. genom vilka rättegångsbiträde inte förordnats. Besvären skall behandlas i brådskande ordning. I beslut av Helsingfors förvaltningsdomstol får ändring inte sökas genom besvär.

I andra beslut som justitieministeriet meddelar med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

(ny)

24 a §

En myndighet som med stöd av utlänningslagen (378/1991) fattar ett beslut om avvísning eller utvisning där ett av skälen är att personen dömts till ovillkorligt fängelsestraff skall inge en kopia av avvísnings- eller utvisningsbeslutet till justitieministeriet. Justitieministeriet skall till utlänningsverket inge en kopia av beslut som ministeriet fattar med stöd av 19 § 2 mom. 2 punkten denna lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

FÖRDRAGSTEXTER**Tilläggsprotokoll till konventionen om överförande av dömda personer****Inledning**

De medlemmar av Europarådet och de övriga stater som undertecknat detta protokoll,

som vill underlätta tillämpningen av konventionen om överförande av dömda personer, som öppnades för undertecknande i Strasbourg den 21 mars 1983 (här nedan kallad "konventionen"), och som särskilt fortsätter sin allmänt erkända strävan att främja rättvisan och dömda personers återanpassning till samhället,

som är medvetna om att många stater inte kan utlämna sina egna medborgare,

som anser att det är önskvärt att komplettera konventionen i vissa hänseenden,

har kommit överens om följande

Artikel 1**Allmänna bestämmelser**

1. De ord och uttryck som används i detta protokoll skall tolkas i enlighet med konventionen.

2. Konventionens bestämmelser skall gälla i den utsträckning de är förenliga med bestämmelserna detta protokoll.

Artikel 2**Personer som har flytt från domslandet**

1. Om en medborgare i en fördragsslutande stat som har ådömts en påföljd som vunnit laga kraft i en annan fördragsslutande stat försöker att undandra sig att påföljden verkställs eller att vidare verkställighet av denna fullföljs i domslandet genom att fly till den förstnämnda fördragsslutande statens territorium innan påföljden har verkställts, får domslandet begära att den först-

Additional Protocol to the Convention on the Transfer of Sentenced Persons**Preamble**

The member States of the Council of Europe, and the other States signatory to this Protocol,

Desirous of facilitating the application of the Convention on the Transfer of Sentenced Persons opened for signature at Strasbourg on 21 March 1983 (hereinafter referred to as "the Convention") and, in particular, pursuing its acknowledged aims of furthering the ends of justice and the social rehabilitation of sentenced persons;

Aware that many States cannot extradite their own nationals;

Considering it desirable to supplement the Convention in certain respects,

Have agreed as follows:

Article 1**General provisions**

1. The words and expressions used in this Protocol shall be interpreted within the meaning of the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply to the extent that they are compatible with the provisions of this Protocol.

Article 2**Persons having fled from the sentencing State**

1. Where a national of a Party who is the subject of a sentence imposed in the territory of another Party as a part of a final judgment, seeks to avoid the execution or further execution of the sentence in the sentencing State by fleeing to the territory of the former Party before having served the sentence, the sentencing State may request the other Party to take over the execution of

nämnda fördragsslutande staten övertar verkställigheten av påföljden.

2. På framställning från domslandet får verkställighetslandet, innan de handlingar på vilka framställningen grundas har mottagits eller innan något beslut med anledning av framställningen har fattats, anhålla och häkta den dömd eller vidta andra åtgärder för att säkerställa att denne stannar kvar inom dess territorium tills beslut med anledning av framställningen har fattats. En framställning om sådana provisoriska åtgärder skall innehålla de uppgifter som anges i artikel 4.3 i konventionen. Den dömdes ställning i straffrättsligt hänseende får inte försämrans genom dennes frihetsberövande grundat på denna punkt.

3. Den dömdes samtycke skall inte krävas för överförande av verkställigheten av påföljden.

Artikel 3

Dömda personer som är föremål för utvisnings- och avvisningsbeslut

1. På framställning av domslandet får verkställighetslandet, i enlighet med bestämmelserna i denna artikel, lämna sitt samtycke till överföring av en dömd person utan dennes samtycke om den påföljd som personen har ådömts, eller om ett administrativt beslut fattat till följd av denna påföljd, innehåller beslut om utvisning eller avvisning eller någon annan åtgärd som har till följd att den dömd inte längre har rätt att uppehålla sig inom domslandets territorium sedan han eller hon har försatts på fri fot.

2. Verkställighetslandet skall inte ge sitt samtycke för de syften som avses i punkt 1 i denna artikel förrän det har beaktat den dömdes yttrande.

3. För tillämpningen av denna artikel skall domslandet förse verkställighetslandet med följande handlingar:

a) en förklaring innehållande den dömdes yttrande om det begärda överförandet av

the sentence.

2. At the request of the sentencing State, the administering State may, prior to the arrival of the documents supporting the request, or prior to the decision on that request, arrest the sentenced person, or take any other measure to ensure that the sentenced person remains in its territory, pending a decision on the request. Requests for provisional measures shall include the information mentioned in paragraph 3 of Article 4 of the Convention. The penal position of the sentenced person shall not be aggravated as a result of any period spent in custody by reason of this paragraph.

3. The consent of the sentenced person shall not be required to the transfer of the execution of the sentence.

Article 3

Sentenced persons subject to an expulsion or deportation order

1. Upon being requested by the sentencing State, the administering State may, subject to the provisions of this Article, agree to the transfer of a sentenced person without the consent of that person, where the sentence passed on the latter, or an administrative decision consequential to that sentence, includes an expulsion or deportation order or any other measure as the result of which that person will no longer be allowed to remain in the territory of the sentencing State once he or she is released from prison.

2. The administering State shall not give its agreement for the purposes of paragraph 1 before having taken into consideration the opinion of the sentenced person.

3. For the purposes of the application of this Article, the sentencing State shall furnish the administering State with:

a. a declaration containing the opinion of the sentenced person as to his or her pro-

honom eller henne,

b) en kopia av beslutet om utvisning eller avvísning eller av annat beslut som innebär att den dömda inte längre har rätt att uppehålla sig inom domslandets territorium sedan han eller hon har försatts på fri fot.

4. Den som överförs i enlighet med bestämmelserna i denna artikel skall inte lagföras, dömas eller berövas friheten om detta syftar till att verkställa en påföljd eller ett häktningsbeslut för något annat brott som begåtts före överförandet av honom eller henne än det brott som omfattas av den påföljd som skall verkställas; inte heller skall hans eller hennes personliga frihet inskränkas annat än i följande fall:

a) med domslandets tillstånd, varvid en framställning om tillstånd skall överlämnas, åtföljd av alla erforderliga handlingar samt protokoll över berättelser som den dömda avgivit; tillståndet skall lämnas om det brott för vilket det begärs är sådant att utlämning enligt domslandets lag skulle kunna ske eller om utlämning skulle vara utesluten endast på grund av straffets längd,

b) om den dömda, efter att ha haft möjlighet att lämna verkställighetslandets territorium, inte har gjort det inom 45 dagar efter det att han eller hon slutgiltigt försatts på fri fot eller har återvänt dit efter att ha lämnat territoriet i fråga.

5. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 4 får verkställighetslandet vidta alla nödvändiga åtgärder som är förenliga med dess lagstiftning, inklusive lagföring i den tilltalades frånvaro, för att förhindra preskription.

6. En fördragsslutande stat kan genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare meddela att den inte avser att överta verkställighet av påföljder enligt bestämmelserna i denna artikel.

posed transfer, and

b. a copy of the expulsion or deportation order or any other order having the effect that the sentenced person will no longer be allowed to remain in the territory of the sentencing State once he or she is released from prison.

4. Any person transferred under the provisions of this Article shall not be proceeded against, sentenced or detained with a view to the carrying out of a sentence or detention order, for any offence committed prior to his or her transfer other than that for which the sentence to be enforced was imposed, nor shall he or she for any other reason be restricted in his or her personal freedom, except in the following cases:

a. when the sentencing State so authorises: a request for authorisation shall be submitted, accompanied by all relevant documents and a legal record of any statement made by the convicted person; authorisation shall be given when the offence for which it is requested would itself be subject to extradition under the law of the sentencing State or when extradition would be excluded only by reason of the amount of punishment;

b. when the sentenced person, having had an opportunity to leave the territory of the administering State, has not done so within 45 days of his or her final discharge, or if he or she has returned to that territory after leaving it.

5. Notwithstanding the provisions of paragraph 4, the administering State may take any measures necessary under its law, including proceedings in absentia, to prevent any legal effects of lapse of time.

6. Any contracting State may, by way of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate that it will not take over the execution of sentences under the circumstances described in this Article.

Konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Frankrike om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna

AVDELNING III

KAPITEL 5

Överförande av verkställighet av brottmålsdom

Artikel 67

Följande bestämmelser avser att komplettera Europarådets konvention av den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer mellan de avtalsslutande parter som tillrätt denna konvention.

Artikel 68

1. Om en medborgare i en avtalsslutande part som genom lagakraftvunnen dom dömts till frihetsstraff eller någon annan frihetsberövande åtgärd genom att fly till sitt eget land undandragit sig verkställighet av detta straff eller denna åtgärd, kan den avtalsslutande part som lagföringen ägt rum hos göra en framställning till den andra parten om verkställighet av straffet eller åtgärden, om den dömde påträffas på den senares territorium.

2. I avvaktan på de handlingar som åberopas i framställningen om verkställighet av frihetsstraff eller annan frihetsberövande åtgärd eller återstående del av straff och på beslut i samband med framställningen, kan den berörda anmodade parten på begäran av den ansökande parten kvarhålla den dömde eller vidta andra åtgärder för att säkra dennes närvaro på den anmodade partens territorium.

Artikel 69

Det överförande av verkställighet som avses i artikel 68 kräver inte samtycke av den som dömts till frihetsstraff eller annan frihetsberövande åtgärd. Övriga bestämmelser i Europarådets konvention av den 21 mars 1983 om överförande av dömda personer skall gälla i tillämpliga delar.